

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 3. V Celovcu 15. marca 1879. XXVIII. tečaj.

Pridiga za veliki petek.

(Zakaj naj kristjan sam sebe objokuje; gov. M. T.)

„Hčere Jeruzalemske, nikar ne jokajte nad menó, ampak jokajte same nad sebo in nad svojimi otroci.“ (Luk. 23, 28.)

(Konec.)

Razlaga.

1. V prepričanje, da sladnosti in veselje tega sveta niso namen kristjana, nam ni nič drugega treba, kakor na postavo sv. evangelija se ozirati. Tiste tesne vrata, skozi ktere se le s silo zamore iti, in tista ozka pot, po kateri se le varno zamore hoditi, tisto vedno potrebno prizadetje, s katerim nebeško kraljestvo nase potegujemo; tisti križ, ki ga moramo slednji dan zadevati in nositi; tisto zatajevanje in sovraštvo samega sebe, križanje in morjenje mesa, ki ga sv. evangelje od nas tirja; tista pripravna volja in vdanost, rajše vse poprej, le Kristusa ne zgubiti; — vse to nas veže k trudapolnemu, ostremu in grenkemu življenju. To doverševati pa ni nikakor drugače mogoče, kakor s silo in s težavami, ki se z nespametnim veseljem in smehom ne spozzemajo. Tak razložek stori Jezus sam med svojimi učenci in pa med otroci sveta, ko pravi: „Resnično, resnično Vam povem, Vi bote jokali in žalovali; svet pa se bo veselil.“ Toraj je kristjana dolžnost, žalovati in se pri vsi časni obilnosti in sreči za nesrečnega imeti, ker živi v sredi hudobnega sveta, kteri se sme v vseh pregrehah s slovečim Babilonom primeriti. In v tem velikem Babilonu kaj se godi? Zakaj zdihuje kraljevi prerok (136. ps.): „Ob vodah Babilonskih smo sedeli in jokali, ko smo se Tebe, o Sion, spominjali. Na verbe smo obesili svoje citre, in tim, ki so nas silili, da naj pojem o hvaljne pesmi, kakoršne se pojejo na Sionu, smo rekli: Kako hočemo pesem peti

Gospodu v ptuji deželi?“ — V Babilonsko sužnost pripeljani Judje so pa britko jokali zato, ker so videli veliko nesramnost in gerdobij, videli malikovavske altarje in na njih brezbožne darove; jokali zato, ker so ondi namesto pravega Boga pa hudiča molili in živeli, kakor neumna živina, po gnanji svoje natore.

Ravno to vidijo pravični v sredi hudobnega sveta. Tu sedé ob bregovih Babilonskih vodá in se solz zderžati ne morejo. Te vodé Babilonske so krivi nauki, ki jih je svet vpeljal, ž njimi zatreti in pokončati nauke sv. vere. Te vode so slabi zgledje in nesramno govorjenje, so poželenja poživinjenih ljudi. Na teh vodah se useda ta v barko napuha, drug v barko nevoščljivosti in skoposti, spet drug v barko mesenih sladnost. Vse to, pravi sv. Avguštin, so vode, ki hitro, kakor blisk, naprej deró, in se nikjer ne dajo ne ustaviti, ne prideržati, dokler padejo v nezmerno morje božjega maščevanja.

Po tem takem pa, kdo bi ne jokal, kedar gleda toliko število potopljenih in gleda nesrečni pogin toliko duš, ki jih je Bog za nebesa ustvaril in za ktere je Kristus svojo predrago kri do zadnje kaplje prelil? Zato pravi modri Salomon (Prid. 4, 1. 2.): „Ogledaval sem obrekovanja, ki se pod solncem godé, in solze nedolžnih, in ker nikogar ni, da bi jih tolažil, in kako da se sami zatiranju braniti ne morejo, ker od nikodar nimajo pomoči. In sem rekel: Blagor tim, ki so umerli, še srečnejši pa tisti, ki niso rojeni.“ Kdo bi ne jokal, če se besede kralja Davida (13, 3.) bolj, kakor kedaj, spolnujejo, ko piše: „Gospod gleda z nebes na človeške otroke, da bi videl, če je kdo umen, in Boga išče; toda vsi so odstopili od pota in sploh malopridni postali, in ni ga bilo le enega ne, ki bi dobro delal. Njih gerlo je, kakor odpert grob, s svojimi jeziki ravnaajo krivično, pod njih ustnicami je gadov strup. Njih usta so polne preklinovanja in britkost, njih noge hitre k preli-vanju kervi.“ In prerok Ozeja (4, 1.) pravi: „Več ni ne pravice, ne usmiljenja, ne spoznanja božjega na svetu. Brat brata zalezuje, in ni ga prijatlja več brez zvijače.“

V resnici nas uči žalostna skušnja, da se privica več ne poslušá, in hudičeva laž se za kraljico spoštuje. Pravični so ponižani in osramoteni, hudobneži pa čisljani in povzdignjeni, ter v česčenji in hvali uživajo zmage, ki so jih z grehom pridobili. Zasluženje ne prejema plačila; le ime in imenitnost rodú pomaga od stopinje do stopinje. Drug drugemu kruh terga iz rok; drug drugega spod-lezujejo, in na njih grobu vidijo cvesfi svojo srečo. — Poglejte! to in še brez števila je, kar pobožnega kristjana žali in boli, ter mu kervave rane v serce seka, in to je bilo, za česar voljo si je prerok Elija smerti želel in Boga prosil: „Gospod! zadosti je, vzemi mi življenje, ker nisem nič boljši od svojih očetov. Jes se zate poganjam, ker so Izraelovi otroci tvojo zavezo zapustili, tvoje

oltarje poderli in z mečem pomorili tvoje preroke. Sam jes sem še ostal, in zdaj še meni strežejo po življenji.“ (III. kralj. 19. 4.)

Toda nad tim, da Gospod Bog s svojimi hlapci tako ravna, se nam ni spodtikati, ker se Njegovemu lastnemu Sinu ni nič manj, temuč brez vse primere še veliko hujše godilo. Imenoval ga je že prerok Izaija, „moža bolečin“, ne pa moža veselja. Od njega je rečeno, da se je učil terpeti, ne pa se radovati. Od njega beremo, da je jokal in britko jokal, nikjer pa ne, da bi se bil smejal. Kdor tedaj hoče biti Njegov učenec, naj s križem terpljenj obložen in z jokom hodi za njim po kervavem potu na Kalvarijo!

2. Kristjan ima pa še drug vzrok, sam nad sebo jokati, in ta je: ker živi v vednih nevarnostih, kakor ob bregovih naraslih Babilonskih povodinj. Zakaj te vode le prerade jezove podirajo, iz strug in grabnov stopajo, ter se široko na okoli razlivajo. Nič se tedaj laglje ne zgodi, kakor da se zgledi otrok teme posnemati začnejo, in se v grehe, ker jim navada in šega vso gerdobijo veste odvzeti, zabrede. Le en sam napad hudih skušnjav, ena sama nevarna priložnost, prederzna beseda, ali preskerbna postrežljivost, ki jo temu ali unemu skažemo, že veliko zamorejo, nas za sebo v te vode potegniti. In — če tudi tega ne „kdor ve, vprašuje cerkveni pridigar v sv. pismu (9, 1.), ali je ljubezni, ali sovraštva vreden?“ Kdo ve, ali je na ozkem potu in za Kristusem hodi, ali na široki cesti lastne ljubezni, ter za Belialom gre v pogubljenje? Vse nas vabi k vžitku, napuhu in bogastvu. Naša duša čuti nagnjenje do minljivih dobrot, skušnjavec nas vodi do njih in svet nam jih ponuja. Podoba sveta se lišpa in lepoto za lepoto spreminja, da bi le našim očem dopadla in nam serce omehkužila. Kaže se nam v vsem svojem miku, nas miluje, bóža in poljubuje, nam daja serčnost in odgrinja veselo upanje, se nam prilizuje in obeta zlate gradove. In človeško serce, iz mesa in iz kervi, o kako slabo je, kako kmali in lahko se vabljenju in obetanju vda! Od teh videznih dobrot zapeljano in zavdano ž njih strupom se začne ustavljati pobožnemu življenju, iskati goljufivega veselja, in od sebe poditi žalost in solze pokore. Vse to pa se zgodi toliko laglje, ker se vse to telesu dobro prilega. In tako se telo duhu zoperstavlja: stori dušo leno, se vzdiguje zoper um in pamet, išče pregrešnih slast in zaničuje zapovedi božje. Telo nam brani storiti, kar za prav in dobro spoznamo in nas v to napeljuje, kar je hudobno in zaverljivo. „Postava, govori apostelj, (I. Kor. 7, 14.) je duhovna, jes pa sem mesen;“ postava tirja od vseh strast prostega duha, „jes pa sem grehu prodan;“ postava tirja mirno serce, „v meni pa greh stannje“. „Zakaj voljo občutim v sebi, ne pa spolnjenja, in v svojih udih nahajam drugo postavo, ki se postavi mojega uma zoperstavlja in me pod postavo greha veže.“ In zato zdihuje apostelj: „Joj mene nesrečnega, kdor me bo rešil iz vezi tega telesa?“ — In ti — če svoje djanje premišljaš, kakošno je? Tvoja glava je vsa polna po-

svetnih skerbi, serce polno nečimernih željá, za vse dobro omerznjeno in oterpnjeno. Kako mlačne in zaspane, kako raztrešene, razmišljene in nepopolnoma vse tvoje molitve, tako, da se ti je bati, da ž njimi Boga bolj žališ, kakor pa tolažiš? Tedaj jes mislim, da je ni veče nesreče memo te, ker se je treba sleherni dan s toliko sovražniki boriti in vojskovati, in na zadnje še od njih premaganemu in osramotenemu biti; — vojskovati se s sovražniki, ki so skriti, da jih viditi, ali preoblečeni, da jih poznati ne moremo, ali se nam pa, kakor dobri prijatliji smejejo; s sovražniki pravim, kateri z nami hodijo, kamorkoli se ganemo, nas spremljajo po dnevu, pa tudi po noči na nas prežé, in nas ravno po noči v najhujše boje zapletajo. Da, v resnici, boljše bi bilo, z risi, z levi in z drugimi kervoželjnimi zvermi, kakor ž njimi, skup prebivati!

Te tolike in vedne nevarnosti in skušnjave pa kaj drugega, kakor solze izžemajo kristjanu? — Viditi zlasti se na ptujem in še deleč od gore Sijonske, morajo nehoté želje obuditi, kaj kmali priromati iz ptuje dežele v domačo, iz terpljenja v veselje, iz pozemeljskega Babilona v nebeški Jeruzalem. Zato se zmiraj nedovoljnega čuti, ker je njegov zaklad v nebesih. Nebesa so zadnji cilj njegovih željá, zemlja pa se mu dozdeva, kakor kraj, kjer ječi v stiskah in v pregnanstvu. Kakor otrok po materi, ali nevesta po svojem ženinu, tako hrepeni pravični po svojem Bogu. „Kakor hrepeni jelen po vodi v potoku, pravi kraljevi prerok, (ps. 41.) tako hrepeni moja duša po Tebi, o moj Bog! Mojo dušo žeja po živem Bogu, kedaj bom prišel pred Njegovo obličje? Solze so moja jed noč in dan, ker mi vsaki dan pravijo: Kje je tvoj Bog? — Ne bom tedaj, o Gospod, poprej nasiten, dokler ne pridem pred tvoje veličastvo. Zakaj to upanje imajo človeški otroci v senci Tvojih perut: Napajal jih boš v reki svojega veselja, ker v Tebi je studenec življenja.“ Kar pa tu imamo, so le kaplje, s katerimi nam žejo na potu našega romanja gasi. „Vemo tedaj, da tu nimamo obstoječega mesta, temuč prihodnjega iščemo,“ (Hebr. 13, 4.), in zato ponavljajmo besede kraljevega psalmopevca (136, 5.): „Če na te, o (nebeški) Jeruzalem pozabim, naj pozabi moja desnica sama sebe. Jezik naj mi zastane, če se te vedno ne spominjam, in če (nebeški) Jeruzalem ni moje najpervo veselje.“

Vidite! v tacih željah se pravični kristjan solzi in joka, kolikokrat se iz solzne doline proti nebu obrača, ter ondi v veri gleda spolnjenje svojih želj, enak Izraelcem, ki so v Babilonski sužnosti od žalosti vesele citre na verbe obesili in s hvaljnimi pesmami potihnili, ter se le jokajoči in hrepeneči proti Sionu obračali; enak od Noeta iz barke spuščnemu golobu, ki nikjer suhe zemlje, živeža in obstanka ne najde, dokler se nazaj v barko ne verne.

Sklep.

To prepričanje, da je dolžnost kristjana, jokati, ne le ker živi med hudobnim svetom in vidi brez števila krivice, ampak tudi zato, ker živi v vednih nevarnostih in skušnjavah in daleč od svojega pravega doma, — sklenem s prigodbo od Joaba, ki je od Salomona preganjan pribežališča iskal v tempeljnu. Ko mu je bil pa kralj po svojem poslancu velel, iz tempeljna iti, da bi ga smel zgrabiti, oklene se Joab oltarja in pravi: „Če imaš povelje, me umoriti, glej, tukaj sem; nikakor pa ne odstopim od oltarja in ne grem iz tempeljna, temuč tukaj hočem umreti.“ (III. kralj. 2.) — Tudi mi si te Joabove besede k srcu vzemimo, ter se od joka, ki se kristjanu na potu v večnost spodobi, od križa in terpljenja nikakor ločiti ne dajmo. Naj nas svet s svojim prilizevanjem še tako nagovarja, ž njim se veseliti, vedimo, da vsaka njegova sladkost je s pelinom pokropljena! Naj se poželjivost, strasti, križi in nadloge zoper nas oborožujejo, ali se zoper nas roté celo peklenške moči, s serčnostjo, kakor Joab, kličimo: Oklenil sem se križa svojega Zveličarja in nikakor ne stopim od njega. Pod njim hočem jokati, pod njim se pokoriti, v kervavem naročji svojega Kristusa hočem umreti, in še svoje merzle usta na njegovo kervavo in blede obličje pritisniti, in reči: O Jezus! v tvoje roke zročim svojo dušo; — daj mi še danes s Tebó biti v raji! Amen.

Pridiga za Velikonočno nedeljo.*

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1851.)

„To je dan, ki ga je Gospod naredil;
radujmo se in veselimo se v njem.“
(Ps. 117, 24.)

Vvod.

Vesel in posebno srečen je današnji dan, ker tega dne so se spolnile želje očakov v predpeklju, doveršile se besede prerokov in skoz vstajenje Jezusa Kristusa se človeštvo za vsegdar poterdilo v zaupanje na večno življenje. To je tisti dan, ktereга imamo zahvaliti neskončni modrosti, ljubeznivi dobroti in usmiljenosti Gospoda Boga nebeškega Očeta. Ta dan mora toraj tudi za nas biti dan posebnega veselja.

In res se na vuzem (veliko noč) vse veseli; bogatec in siromak, mlad in star. Da se ta dan loži veselimo, zato smo v pretečenem postu šli k spovedi, prejeli sv. rešnje Telo in svoje duše umili; svoje hiše smo osnažili, nekteri so svojemu telesu novo

* Primeri sestavek v Drobntinah l. 1846: Pisanke za veliko noč razložene.

obleko napravili, nekteri so v znamenje veselja zoro zjutraj vuzemnico (velikonočni kres) kurili in pri vseh hišah se danes tudi boljša hrana na mizo postavlja. Vse to se godi v znamenje posebnega veselja. — Med hranami današnjega dne pa se nekatere nahajajo, ki se sicer skoz celo leto nikdar ne pripravljajo in ne zavživajo, ampak samo danes na vuzemsko nedeljo, na primer: rumenice ali pisanke, katerih se posebno deca veseli. Odraščeni rumenice ali pisanke večidel le toliko porajtamo, da ob vuzmu ž njimi deco (otroke) obdarujemo. Na to pa morda med vami še nobeden ni pomislil, kaj da pisanke pomenjajo, ki se samo ob vuzmu barvajo in zavživajo. Pisanke pomenjajo, da Vam takoj povem, srečo in veselje in imajo od posebne prigodbe iz ajdovskega časa svoj početek. Pripoveduje namreč učeni mož Aelius Lampridius, da je kokoš starišev poznejšega rimskega cesarja Aleksandra Severa, posebno dobrega vladarja, tisti dan, ko se je Aleksander narodil, rudeče jajce znesla in ta rumenica je starišem veliko srečo in veselje oznanila, ki se je spolnilo l. 227 po Kristusovem rojstvu, ko je Aleksander postal rimski cesar. Od tistega časa so si ljudje rumenico ali pisanko v znamenje veselja delali, če so drug drugemu srečo in veselje delili.

Mi pa še imamo poseben vzrok, da se na Vuzem veselimo, ker vemo, da je Kristus na današnji dan za kralja in Gospoda nebes in zemlje povzdignjen zaradi svoje pokorščine do smerti na križu; da on naš brat v nebesih pri Bogu Očetu za nas prosi in posreduje. O sreča! o veselje! Na to veselje nas rumenice ali pisanke opominjajo. Tedaj nas opominjajo pisanke na dosti dobrega in veselega na zemlji; ali one nas opominjajo še tudi na prihodnje vstajenje in na neskončno veselje v nebesih.

Te besede vam hočem danes razložiti ter velim rekoč:

I. Ruménica ali pisanka je kip ali podoba našega vstajenja.

II. Ruménica ali pisanka pa je tudi kip nebeskega veselja.

Moje besede bodo vesele, ker je današnji praznik vesel. V imenu Kristusovem torej pazite na nje!

I. del.

Rumenica ali pisanka je jajce; jajce pa se dvakrat narodi: Pervokrat, kedar ga kokoš znese; drugokrat pa, kedar se iz njega pišče izvali. Tako se tudi človek dvakrat narodi: pervokrat, kedar od žene na svet pride, drugokrat pa, kedar se skoz smert za večnost prerodi ter pravo popolnoma življenje na se vzame.

Iz jajca pride živo pišče; — ali preden se to zgodi, mora se jajce dolgo greti in luščinja zdrobiti, potem še le izhaja

iz njega živa stvar. Tako se mora tudi človek dolgo pripravljati na večno življenje skoz bridko terpljenje, trud in zatajevanje in potem še se mora telo v grobu razdrobiti — da na sodnji dan nov in častitljiv človek vstane.

Vsak se čudi, da iz stertega in slabo dišečega jajca pride lepa stvar. Ali ravno tako čudovito bode Bog tudi iz potertega in sperhnjenega telesa stvaril novega poveljčanečega človeka; iz umerjočega bode napravil neumerjočega, častitljivega, nebeškega. Nahajajo se sicer ljudje, ki ne verujejo, da bi človeška telesa vstala; ali ti ljudje naj le jajce pregledajo, pa bodo se lahko prepričali, da je to megoče. Naj mi kateri taki dvomljivec pove, kaj da je v jajcu. Nič drugo, kakor gosta tekočina; ni mesa, ne kosti, ne perja, ne oči, — poprek v njem ni življenja. Če pa kokoš s toploto zamore vse to v jajce spraviti, zakaj pa Bog ne bi mogel sperhnelega tela oživiti in mu poprejšnjo podobo dati?! Pri stvarjenju sveta je božji duh, kakor nam sv. pismo pravi, nad vodami plaval, in iz vode niso samo ribe, ampak tudi vsakoverstne druge živali izhajale. Bog pa ni bil samo takrat vsegamogočen; on je vsegamogočen na večne čase; on je iz ničesar vse stvaril, zakaj pa sperhnelih reči ne bi mogel ponoviti?

Kake stvari pa iz jajca izhajajo? — Ne ribe ali po zemlji lazeče živali, ampak iz jajca se izvalijo ptice, ki z veliko lehkoto ležejo (frčijo) kvišku, sem ter tje in kamor koli hočejo in lepo prepevajo; one ne poznajo podločnosti razun one, katero gospodu Bogu skazujejo, imajo čistejše in svitlejše oči, kakor ktera-koli stvar, in se za to težko vlovijo ali ranijo. — Taki bodo tudi ljudje po svojem vstajenju. Vse kar se na zemlji nahaja, ne bode jih mikalo, ne bode jih zadevalo, le k nebeškemu veselju bodo se povzdigovali in ga zavživali; le duhovno veselje bode jih veselilo, postavim: zadovoljnost, ljubezen do Boga in do zveličanih, molitev, vesele pesmi, s kterimi bodo Boga hvalili. To veselje bode jim od dneva do dneva rastlo. Kamor koli bodo si želeli, na tistem torišči bodo na mah; teža njihovega telesa jih ne bo zadržavala, ker telo poveljčano bo lahko, da bodo brez truda povsod na vse kraje prišli. Tam ne bo več smerti, ki bi jih premagala, ne žalosti, ki bi jih pobila, ne tožbe, ki bi jih strahovala, — tam bode Bog njihov dobrotnik in ne sodnik. Kar je perhljivo, bode nesperhljivost, in kar je umerjoče, neumerjočnost obleklo. Zveličani po vstvarjenju ne bodo žejni, in ne lačni, vročina jih ne bo pekla, težav, ktere so na zemlji prestali, bodo se sicer spominjali, ali za nje bodo Boga hvalili, ker jim je priložnost dal si nebesa zaslužiti. Telesa, ki so bila na zemlji slaba, bodo po vstajenju močna, — ki so bila gerda, bodo lepa, — ki so bila bolehnata in pokvarjena, bodo zdrava in polna, — ki so bila zemeljska, bodo nebeška. Zveličavnih duhov oči bodo tako močne, da bodo mogle Boga od obličja do obličja

gledati in jim ne bodo uternile. O veselo življenje, kdo bi po tebi ne hrepenel, kdo te ne pozelel?

Res so imeli želje po tem večnem veselem življenju vsi svetniki, jako močne želje, posebno kedar so se smerti bližali. Sv. Frančišek Serafski je na smertni postelji dosti bolečin prestal ali pri teh bolečinah ni imel večega olehčanja, kakor hvalo božjo popevati ali hvalo božjo poslušati, ker, česar serce kipi, to jezik govori! Sobrat Elija mu je pravil, naj se ne trudi toliko. Frančišek pa mu odgovori: Za me se ne spodobi zdaj kaj drugega delati, ko že vem, da bom skoro pri Bogu. Tako tudi apostelj sv. Pavelj v svoji starosti vzdihuje: „Ah, kdo me bo tega umerjočega telesa oslobodil? Jes jako želim umreti in pri Kristusu biti.“

Poglejmo še dalje, kaj nas rumenica uči: Rumenica nas uči: Kakor iz jajca živi ptički prihajajo brez čverstega perja in skoro goli, samozbelkasto alirumenkasto tenko in mehko kožo obdani — ter še le počasu dobijo perje, med tem pa se pod perutnicami matere koklje zadovoljijo, — tako morajo tudi pokojni po smerti na svoje telo do sodnjega dne čakati, tedaj bodo dobili okleko neumerjočega in častitljivega človeka; do tiste dobe pa imajo duše na sebi le zlati lesk, kterega dobivajo od gledanja božjega obličja.

In slednjič poglejmo vsakoverstno obleko ptic iz jajca izvaljenih in vsakoverstne glase, ktere prepevajo. Eni so lepši, za podučenje pripravnejši, tudi zlahtnejši, kakor drugi; eni lepše pepevajo, kakor njihovi tovarši. Takošen razloček bo tudi na sodnji dan med telesi zveličanih ljudi, kakor sv. apostelj Pavelj svedoči rekoč: „Drugo svitlobo ima solnce, drugo mesec, še drugo pa zvezde; ker zvezda se od zvezde po svitlobi razločuje, tako bo tudi pri vstajenju mrtvih.“ (I. Kor. 15, 39, 42.) Zveličani bodo imeli lepa telesa, pogubljeni pa gerda. Kdor je na zemlji bil pravičnejši, bode se v nebesih bolje svetil; kdor je na zemlji Boga bolje spoznaval, bode v nebesih tudi bliže njega stal. Posebno od devic nam pravi sv. apostelj Janez, da bodo se v nebesih razločevale od vseh drugih svetnikov: imele bodo namreč belo oblačilo v znamenje nedolžnosti, oljke v svojih rokah v znamenje vednega srečnega miru, božje ime na čelu zapisano v znamenje božjega destinstva in bodo pesem prepevale, ktero bodo vsi svetniki radi poslušali ali ž njimi je popevati ne bodo mogli.

Čeravno so optički drug od drugega z lepšim perjem oblečeni in čeravno eni lepše pepevajo kakor drugi, vendar zavoljo tega med seboj nimajo nikake zavisti in nobenega sovraštva, — tako tudi v nebesih med svetniki po vstajenju ne bo nobenega prepira, ker vsak bode tam s tistim plačilom zadovoljen, ktero bode mu od Boga po njegovem zasluženju odločeno.

Danes je vuzem in stara navada je, da v tem času ljudje

drug drugega z različnimi darovi obdarujejo. Jes želim, da bi tudi vsak med nami svojemu bližnjemu kak dar podelil! Pred vsem želim, naj mu iz serca odpusti; naj mu danes za pisanko poda bratovsko in sestrinsko ljubezen! Zakaj po besedah sv. aposteljna Pavlja je ljubezen med vsemi čednostmi največa: kdor tedaj keršansko ljubezen ponuja, ponuja največi dar, najlepšo pisanko.

Ob vuzmi si tudi vsak svojo najboljšo opravo obleče ali če količkaj premore, si novo spravi — tako pa naj tudi vsak med nami za lepo dušno obleko skerbi, da bo od zdaj pred Bogom čist in pravičen, če pa je v grehe padel, naj se s pokoro v novega človeka preoberne.

Glejte! dragi moji, tako je pisanka kip našega vstajenja. Ni res, da nas pisanka na take reči opominja, na ktere se malokdo zmisli, ko danes zavživa blagoslovljena jajca. Ali jajce še nas razun našega častitljivega vstajenja opominja na najčistejšo in nespremenljivo nebeško veselje. Od tega pa v

II. d e l u.

Rumenica ali pisanka je kip najčistejšega in nepremenljivega nebeškega veselja, ker jajce presega v čistosti vse druge hrane. Jajce je okoli in okoli z luščino obdano, toraj se ne more s strupom nasmetiti, niti od rok tistih, ki iz jajca hrano pripravljajo, zgnjusiti. Dim mu ne more škoditi, pepel ne more va-nj priti, in tudi od posode ne dobi nespodobnega duha. Tako čisto je tudi veselje zveličanih v nebesih. Čelo čistega veselja na zemlji najti ni, ker na zemlji je vse nepopolno. Nekteri je jako učen pa siromak, drugi je bogat pa nima poštenja, tretji spoštovan ali bolen. Tako je od nekdej: Rahel, žena očaka Jakoba, je bila lepa ali nerodovitna, Lija rodovitna ali kermežljiva. V nebesih pa je samo čisto veselje; tam ne bo več smerti, ne terpljenja, ne tožbe, ne bolečin — in tega čistega veselja kip je jajce.

Jajce pa še ima posebno last, namreč: naj se od vseh krajev še tako močno stisne, se ne more streti. Ravno tako nam nebeškega veselja nihče ne bo mogel pokončati, če ga enkrat zadobimo. Vse moči lagodnih (hudobnih) duhov so za to preslabe.

Misel, da nam smert vse svetsko blago, srečo in veselje vzame, nam spridi vso ugodnost. Poglej, dragi moj! najsrečnejšega vseh ljudi, modrega in bogatega kralja Salomona. On sam o sebi piše (Prid. 1, 4): „Jes sem velika dela počenjal, zidal sem si hiše in zasadil vinograde; naredil sem vertove in sadovnike in sem jih obsadil z mnogoterimi drevesi; in napravil sem si vodnjake, da bi močil log zelenečih dreves, posestvoval sem hlapce in dekile in sem imel veliko družino, tudi goveda in velike črede ovec, več ko vsi, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu; nabral sem si srebra in zlata in premoženja kraljev in dežel . . . In vsega, kar so poželele

moje oči, jim nisem nič odrekel . . . In ko sem se obrnil k vsem delom, ki so jih bile naredile moje roke, in k delom, v katerih sem se zastonj potil, sem videl v vsem nečimernost in obtožnost duha, in da pod solncem nič ne obstane“. — Glej, tako tisti sam od sebe pravi, kterega nikdar nobena nesreča ni zadela, ki nikdar ni bil bolen, in vse zavžil, kar je serce pozelelo. Zato so pač krivične tiste sodbe, ki se od siromakov čujejo rekoč: „Ah, kako dobro je gospodom in bogatcem! Oni si vsega veselja zauživajo ter imajo že na zemlji nebesa! Od križev in težav nič ne vejo.“ Siromaki! ne bodite jim nevoščljivi, ne oponašajte jim veselja, ker njih veselje ni čisto, ne obstoječe. Tudi dandanes gospodje in bogatci naposled vendar spoznajo, da je vse blago in vse — veselje pod solncem prazno in da tako povem, sleparija. — Le v nebesih je gotovo veselje in stalna sreča. Blagoslovljen, ki v Gospodovem imenu tje pride. —

S k l o p.

Prizadevajmo si torej to nebeško veselje, večno zveličanje doseči. V to pa je treba, da, kakor je Kristus danes od smerti vstal, tudi mi zdaj od grešne smerti vstanemo, grob grehov zapustimo in novo bogaboječe življenje začnemo, ker na nebeško zveličanje se pripravljamo le z bogaboječim življenjem. Da bomo mi vsi, dragi kristjani, na sodnji dan od smerti vstali, to vam je znano, ali vsi se ne bomo spremenili. Samo Bogu služeči ljudje bodo poleg mladega lepega telesa zadobili veselje, ki se ne da dopovedati, — nespokorjeni grešniki bodo pa v sramoti kričali: „Gore, padite črez nas, hribi pokrijte nas!“ — Bomo-li mi kakor pravični ali kakor krivični vstali? — O Jezus! ne pripuščaj, da bi si tukaj pogubljenje služili, ampak daj nam milost, da bomo se veselega vstajenja vdeležili. Amen.

Pridiga za velikonočni pondeljek.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1850.)

„Kakošni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj?“ (Luk. 24, 17)

V v o d.

Dva učenca Jezusa Kristusa sta šla na dan Njegovega od smerti vstajenja v terg Emaus. Jezus se njima pridruži in nju vpraša: „Kakošni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj.“ Nista se nič gerdega ali grešnega menila, ampak malosserčna sta

bila in se pogovarjala, da je zdaj vse njih zaupanje minilo. Jezusovi učenci so namreč pričakovali, da bo On židovsko (judovsko) kraljestvo samostojno in mogočno naredil, zdaj pa je merv; s smertjo je vse pričakovanje prešlo. To sta se med seboj menila.

Ali nas bi Jezus dostikrat, da vsak dan z večo pravico smel poprašati: „Kakošni so ti pogovori, ki jih imate med seboj?“ Ker naše besede so dostikrat ogovorljive, nečiste, lažljive, nadražljive, poprek grešne. Bog pa je človeku dar zgovora samo zavoljo tega dal, naj bi njemu na čast, sami sebi in bližnjemu pa na zveličanski hasek govoril. Lagodne (hudobne) besede so tista bolezen, ki svet kolje; lagodne besede so prvi vzrok vsega sovraštva, vse zmešnjave in nesreče na zemlji. Res je tedaj, kar sv. Krizostom piše rekoč: „Skoz jezik se več ljudi pokonča, kakor skoz meč.“ Tako tudi sv. apostelj Jakob veli: „Glejte, majhen ogenj velik gozd zažge; tudi jezik je ogenj, zapopadek hudobije. Jezik je postavljen med našimi udi, ki ognjusi vse telo in zažge tek našega življenja, vnet od pekla.“ (Jakob 3, 6.) Sicer Jezus Kristus danešnji dan ni več kot telesni človek med nami, ali on nam je v evangelju, v pismih svojih aposteljnem, učiteljev in prerokov take ravnila in zapovedi zapustil, iz katerih zamoremo popolnoma spoznati, kaj imamo učiniti (storiti), če hočemo prav, to je, na Bogu dopadljiv način govoriti. Če se mi po teh zapovedih ravnamo, bomo se izognili vsem nevoljam, ki iz lagodnih besed izhajajo; bomo si pa tudi z gospodom Bogom in z bližnjimi serčni mir okovarili (ovarovali).

Beseda mojega danešnjega podučevanja tedaj bo: Kaj mora človek storiti, če hoče Bogu dopadljivo govoriti, in se nepotrebnih in grešnih besed izogibati?

Gospod! daj mi danes moč, da bo moja beseda mojim poslušalcem hasnovita; daj pa mojim poslušalcem tudi milost, da bodo moje besede pazljivo poslušali. — Vas vse pa prosim, da bote v Jezusovem imenu na moje podučenje pripravljeni!

Razlaga.

Če hoče človek govoriti sebi na zveličanski prid in hasek, Bogu na čast, bližnjim pa na podučenje, tedaj mora pred vsem drugim:

1. Serčno moliti; ker vsak dober dar pride iz nebes od Očeta večne luči; in nihče ne more jezika strahovati, kakor tisti, ki ga je stvaril. Res je: najdivjše stvari se dajo pervlje (ložej) strahovati, kakor jezik, ki nima gospoda Boga za vodnika ali vižarja. Mi se torej moramo k Bogu obračati in Njega prositi, naj bi naše besede berzdal in ravnal, ker modri Salomon piše: „Za človeka se spodobi, dušo vred postaviti; Gospod pa je tisti, ki jezik ravna.“ Tako je storil kralj David, ki o sebi piše rekoč: „Moji sovražniki so me ogovarjali, jes pa sem molil.“ Kako pa je ta mož

po božji volji molil? Ko so mu sovražniki silo delali in ga je serce tiščalo njim hudo nazaj reči, je on tako klical: „Postavi o Gospod! stražo pred moja usta, in zapor pred moje ustnice, in ne dopusti, da bi se moje serce k hudobnim besedam nagibalo.“ — Sv. Bazilij pa nas poleg tega uči rekoč: „Molitev je najboljša veriga za usta. Kogar psujejo, ogovarjajo in preganjajo, ta naj z molitvijo svoj jezik okovari, in naj več moli, kakor drugi ljudje, da bode Bog besede ravnal; ker v takih težavah je to jako potrebno.“

Ljubljani moji prijatelji! pogledjte ta svet, in vi bote se pre-pričali, da tisti ljudje, ki ne molijo, zvekšine (večidel) bodikaj govorijo; dosti nepotrebnega, dosti pohujšljivega, poprek dosti grešnega govorijo in pravijo. Takim ljudem manjka straže pred ustmi; oni ne molijo, ker molitev ne zabrani samo greha, ampak ga tudi v sercu zaduši. — Pogledjte svet, pa bote tudi zapazili, da molitev tistim, ki lagodne besede govorijo, nikdar prav serčna biti ne more, ker ni mogoče, da bi iz ene zvirovščine tečna in bridka voda izvirala. Naše molitve in naše druge besede morajo biti enake, ker obojih vižar mora biti Bog, od ktereга samo dobro izhaja.

2. Kdor hoče prav in dobro govoriti, mora Gospoda Boga vedno pred očmi imeti. — Kralj David nas opominja rekoč: „Vi nespametni, spametovajte se vendar enkrat. Mar on, ki je uho usadil, ne sliši? ali on, ki je oko naredil, ne vidi?“ (Psl. 93, 9.) Pač, Bog vse čuje; vsako nepotrebno besedo on pred se na sodbo pozove, tem bolje pa še posluša vsako kletvico, vse nečiste, ogovorljive, hudobne in lažnjive besede. — Laži so zvekšine prvi grehi male dece; ali laži in krivične besede so tudi znamenja v obče pogubljenega ljudstva. Zato je prerok Jeremija tožil, ko je židovsko ljudstvo celo na robe bilo: „Nihče se ne znajde, ki bi kaj dobrega in pravičnega govoril.“ — In kako je pri nas? Ali laži niso sploh navadne? Se mar obljube deržijo? Ali imajo ljudje zato težko serce, če bližnjega ukanijo in s sladkimi besedami zapeljejo? Skoro bo pri nas tako daleč prišlo, da se ne bo nič verovalo, nič posodilo, ker nihče pri svoji besedi ne ostane. Vera je slaba; res je jako slaba, ker ljudje, ki sebi radi lažejo, tudi Bogu naprej lažejo. „Mož beseda“! se je nekda reklo, in to je bilo toliko, kakor pismo in pečat; zdaj pa se še pismo in pečat z lažljivimi besedami zatere. Od kod pa vse to pride? Od tega, ker ljudje ne mislijo, da jih Bog povsodi posluša in da bo jih zavoljo vseh besed ostro sodil.

O, da bi mi pri vseh svojih besedah zmislili, da Bog poleg nas stoji, in nas vpraša, kakor Jezus v današnjem evangeliju: „Kakošni so ti pogovori, ki jih imate med seboj?“ — Po pravici, mi bi svoj jezik strahovali, mi bi se varovali, v nemar in krivične besede govoriti. — Nekteri ljudje se ne zadovoljijo s tistimi grehi, ktere med seboj v svoji hiši učinijo, ampak kakor sv. apostelj Pavelj piše: nekteri od hiše do hiše umajuhivajoč hodijo, v nemar klepečejo, novine zvedavajo in nepristojne reči razodevajo. O človek! Bog

stoji pred teboj tako očitno, kakor ves svet, tako svitlo, kakor solnce, zakaj na-nj ne misliš?

3. Kdor hoče prav in dobro govoriti, mora kakor sv. Ambrozij veli, na dosti reči paziti ali gledati. On mora pervlje premisliti, kaj ima govoriti? s kom ima govoriti? kje in kedaj ima govoriti? Kdor ima na vse to pazko, ta se s svojim jezikom ne bo lahko spodtekal. Poslušajte moji dragi, kako lep nauk nam sv. Avguštin daje rekoč: „Kakor ti izbereš, kar nameniš jesti, tako tudi skerbno izberi, kar hočeš govoriti.“ Jestvina se namreč poprej osnaži, kakor se povžije; gnjilo, blatno, smerdeče se odtrebi in potem se še le jed naprej postavi. Tako morajo tudi naše besede biti odbrane; morajo samo tisto zapopasti, kar je lepo in pošteno, kar božjo čast poviša, in kar je ljubezni do bližnjega primerno, ker v nemar in lagodne besede veliko več škodijo, kakor neizbrana, nemarno napravljena jed. — Vi bote mi pa rekli: Kdo bi vse to pri čistem spolnil? Jes vam pa tako odgovorim: Na enkrat ne bote popolnoma postali; ali če bote si vsak dan terdno naprej vzeli, pametno govoriti, če bote si Boga pri svojih besedah za vodnika izvolili, če bote si zavoljo nespametnih besed sami takoj kazen naložili, postavim: pri jedi si kaj pritergati, ali kak dar siromakom dati, tedaj bote nespamet in naglico premagali in bote počasu takih besed, kakoršnih pravi človek in kristjan mora biti.

4. Jako velika pomoč, nespametnih besed se odvaditi in modrih naučiti, je molčanje. Vsi svetniki so radi molčali ter nam to krepost priporočali. Sv. škof Bazilij veli: „Molčanje je najpravejša šola za pametne besede.“ — Jes čtejem (berem) od sv. Arnulfa, ki je sperva puščavnik bil, da pol šterto leto ni besede izrekel. Potem so prišli in ga za škofa postavili. Škof pa mora znati vsakega dobro podučiti. In Arnulf je dobro učil, ker se je v molčanju od Boga modrosti naučil. Zato pravi tudi zastopni mož, z imenom Seneka: „Kdor ne razumi molčati, ne razumi dobro golčati (govoriti).“ Jes pa vam s tem ne naložim dolžnosti, da bi pri svojih poslih morali tako dolgo molčati, kakor sv. Arnulf; to ni mogoče, ali jes vam naročim, vi sini in hčere: molčite, kedar vam stariši kaj pravijo, naj vas podučujejo ali grajajo; molčite in vse za dobro vzemite, zakaj kdor v mladosti kot podložnik ne zna pokoren biti, tisti v doraščeni starosti kot naprejpostavljen Gospodar ne zna svoje hiše ravnati. — Molčite tudi ve žene! Kedar veter v ogenj podpihne, tedaj se ogenj bolje ožari, in kedar ve k moževi jezi čemerno besedo priložite, tedaj se njegova jeza tem bolje podžge. Molčite torej žene, in ve bote dosti nevolje pri svojih hišah zadržale. — Molčite vi možje! ker sv. apostelj Jakob vam pravi: „Kdor se s svojimi besedami ne spodtekuje, ta je popolnoma mož.“ Vi ste glava svoje hiše, glava pa mora modro ravnati, ovači se vsa hiša zmaže. Premislite torej vsako besedo pervlje, kakor jo

izrečete, ovači naše besede utegnejo biti na pohujšanje. — Vas vse pa opominjam; izogibljite se tistih ljudi, ki so jezični, ki vse znajo kar se v ptujih hišah godi, ki od cele vesi ali od celega kraja glase pobirajo; ker taki ljudje človeka po sili z besedami v greh zapeljejo. Rajši si vsi k sercu vzemite nauk modrega Siraha, ki veli: „Kdor jezičnost sovraži, tisti greh zaduši.“

O da bi mi vsi bili tako molčeči, kakor sv. Pambon, ki je sedemdeset let star na smertni postelji povedal, da v svojem življenju ni besede izrekel, ki bi ga težila. O, ko bi mi tako molčeči bili, kako lehek račun bi pri Bogu imeli!

5. Od nemarnih, ogovorljivih, podleljivih, sploh grešnih besed bode nas odvracalo, ako premišljujemo tiste brezštevilne velike nevolje in nesreče, ki jih lagodni (hudobni) jeziki napravljajo. — Premislite ljubljani moji! po pohujšljivi besedi, ktero je hudič Evi govoril, prišla je črez ves svet nevolja; lagodne besede razvežejo moža in ženo, lagodne besede šuntajo deco proti starišem; in kakor nekdanj, pride še današnji dan po besedah med najboljše prijatelje na žive dni sovraštvo. Besede človeka včasih tako podžgejo, da bližnjega ali na tihem podkapa ali očitno umori. Koliko ljudi je na svetu, ki so po lagodnih besedah poštenje zgubili ali ob svoj kruh prišli. Z besedami se ljudje nagovorijo, da nečistost tirajo, krive prisega večinijo, zakone prelomijo, tatvino doprinašajo in Boga zatajijo. Ker ljudje besede tako lahko izrečejo, zato si tudi mislijo, da besede pri Bogu malo pomenijo; ali Kristus nas uči rekoč: „Od vsake nepotrebne besede bode človek na sodnji dan moral račun dajati;“ in zavoljo njegovih besed bode za pravičnega ali krivičnega spoznan. — Sv. apostelj Jakob tedaj resnico govori, ko reče: „Človeški jezik je nemirna nevolja, polna smertnega čemera.“

6. Če hočeš biti pametnih besed, tedaj poglej na Jezusa v njegovem terpljenju. Od njega se uči, kedaj in kako imaš govoriti, kedaj in kako imaš molčati. Farizeji, viši duhovni in pismoučeni so Jezusa zaradi dosti reči tožili, pa sv. evangelje nam pravi: „On je molčal.“ Zakaj je molčal? Ker je vedel, da besede nič ne pomagajo. — Če imaš ti s svojim sovražnikom kako djanje, tedaj rajši molči, posebno pa molči, kedar si v kaki težavi, ker v težavi se spodobi moliti in k Bogu zdihovati, ne pa bodikake besede praviti. V tem obziru se mi jako in pogostoma pregrešimo. Če pride črez nas kakokoli mala nevolja, tedaj nimamo nobenega konca pokrivičenja, tožbe, nevoljevanja, jok in kletvice. — Ali sv. evangelje nam na drugem kraju tudi pravi: ko je Jezusa viši duhovnik vprašal, je li On res sin božji? Tedaj je odgovoril: „Jes sem“. Ko ga je Pilat poprašal: Je li on res kralj? je to z besedami poresnil rekoč: „zato sem na zemljo prišel.“ Istino (resnico) je povedal, in zato so ga na križ razpeli. — Moj kristjan! nasleduj Jezusa, resnico vsikdar povej in razodeni, kedar je potrebno, čeravno moraš zato kaj terpeti.

Kako pa so današnji dan nekteri ljudje navajeni? Oni besedo samo na svoj hasek sučejo in resnico tako dolgo skrivajo, dokič (dokler) je sila na svetlo ne tišči. — Zagovarjaj pravičnega bližnjega, kakor je Dizmas Jezusa zagovarjal. Gesdas razbojnik na levi strani Jezusu križan je namreč Zveličarja preklinjal rekoč: „Če si res Mesija, tedaj pa pomagaj sebi in nama.“ Dizmas pa ga je pograjal rekoč: „Ali se ti še zdaj Boga ne bojiš? Nama se godi, kar sva si zaslužila, ta pa ničesa ni zakrivil.“ Jezus je Dizmasu, ki ga je zagovarjal, serce k pokori omečil in mu paradiž obljubil. Zato tudi tebe, moj kristjan, Zveličar ne bo brez plačila pustil, če boš nedolžnost, resnico in pravico branil. — Od Jezusa se tedaj uči, človek, molčati in govoriti; v težavah moli, pri vseh poslih resnico govori, bližnjega podučiti in tolaži; kjer pa vidiš, da z besedo nič ne hasneš, ondi molči.

S k l e p.

Dragi moji kristjani! naš jezik si zasluži, da ga ostro strahujemo; ker kdo je po nedolžnem Jezusa tožil? Jezik. — Kdo ga je ogovarjal? Jezik. — Kdo mu je za smert na križu silo delal? Jezik, ki je kričal: križaj ga, križaj ga, križaj ga. — Kdo se ni dal pomiriti, ko je Pilat razodel, da nobene krivice nad njim ne najde? Jezik, ki je z velikim glasom klical: „Kazen zavoljo nedolžne kervi naj pride črez nas in črez našo deco“. — Kdo ga je na križu psoval in klet? Jezik. — Naš jezik si zato zasluži, da ga ostro strahujemo. Ali sami od sebe mi tega ne zamoremo; zato nam je milost našega Zveličarja potrebna. Mi ga tedaj moramo vsak dan poprositi, naj bi se s svojo milostjo našega jezika dotaknil, da bi zmirom pravico in resnico govorili.

Moji ljubljeni farmani! te besede, ktere ste danes od mene čuli, si dobro v serce shranite; po njih bote močni postali ter se ne bote tako pogostoma z besedami zagrešili. Bog bo nad vami imel dopadenje ter vas bo pozval, da bodo vaši jeziki v nebesih na vse veke smeli popevati veselo alelujo. Amen.

II. Pridiga za Veliko noč.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1849.)

„Kakor je Kristus od smerti vstal po veličanstvu Očetovem, tako tudi mi v novem življenju hodimo.“ (Rim. 6, 4.)

V v o d.

Zora vuzemskega jutra je vsemu svetn veselje prinesla; vse nas k glasnim pesmam in hvaležnim molitvam opominja. „Aleluja!“ se čuje v vseh kerščanskih cerkvah. „Aleluja! Jezus je od smerti vstal; on živi in ne umerje nikdar več. Aleluja! Najviši duhovnik Kajfež ga je razglasil za božjega peklinjevalca; Pilat ga je po krivici obsodil k bridki smerti na križu, ker so ga židovje tožili, da je ljudstvo puntal proti cesarju. Med dvema razbojnikoma je na križu umerl, kakor da bi se res s kakošno hudobijo okrivil. Tako globoko je bilo ponižanje, tako velika je bila sramota, ki se je kakor povodenj čez-nj razprosterla. Ali zdaj nebeški Oče zmes stopi in sovražnikom svojega sina zapove: Do sem, ali dalje vam ne pustim iti! zdaj je božji Sin vse terpljenje prestal, zdaj se pa začne njegova čast.

Ker je Jezus z Očetom od vekomaj božje nature, zato je na tretji dan iz lastne moči od smerti vstal. Sicer so njegovi sovražniki grob zapečatili in velik kamen pred grobove duri zavalili, ker so mislili, da bo to najboljši zapor; tudi vojaško stražo so pred grob postavili, da ne bi mogli Jezusovi učenci, kakor se je govorilo, mertvega telesa ukrasti. Ali Jezus je vso zvito previdnost svojih protivnikov na nič djal. Pečat je na vuzem za rana poterta, — kamen je odvaljen — straže so pobegnile, ko je Jezus z veličastvom od smerti vstal. Angelj, glasnik božje resnice iz dežele neumerjočega življenja, je oznanil ženam, ki so hotele Kristusovo telo maziliti, da resnično živi.

Da bi nihče ne dvomil, da je res Zveličar od smerti vstal, pokazal se je zvečer na vuzemsko nedeljo svojim učencem in apostelnom v pravem telu. Učenci so se ga dotikali in so ž njim jedli. Tedaj se je njihova žalost na veselje, njihova serčna bolečina na radost preobrnile; ker Jezus je bil svojim učencem in apostelnom oče, prijatelj in učitelj. — Zdaj so učenci tudi razumeli, da je Kristusova smert za grešno človeštvo potrebna bila, ker prinesla je svetu odpuščenje grehov in z odpuščanjem grehov večno življenje. Ta glas so nesli širomsveta in nevedno ljudstvo na zveličansko pot napeljevali.

Pa tudi za nas je Kristusovo vstajenje od smerti veselo, zakaj ker je smert premagal, pokazal je, da je Bog in da je tudi njegov nauk božji, njegova vera božja. Ker je smert premagal, zagotovil

je tudi nam upanje, da bomo po naši telesni smrti naprej živeli in enkrat tudi s telesom vstali. Ali če hočemo pri Jezusu Kristusu v nebesih na veke prebivati, če želimo, da bi enkrat veselo s telesom od smrti vstali, moramo že zdaj zapustiti grob, v kterega nas greh zakoplje, moramo že zdaj na duhovni način od smrti vstati. — Jes bom Vam zato danes dve besedi razložil. Perva bo: Kaj nas opominja, da bi morali od duhovne smrti vstati, daleč naprej se grehu odtergati?

Druga bo: Kaj pa je od naše strani krivo, da še zdaj od duhovne smrti nismo vstali? da še smo pred božjimi očmi zdaj nedopadljivi.

Jezus, ki je častitljivo od smrti vstal, nas naj v sedanjej uri blagoslovi!

*II. Pridiga sv. leta na II ned.
koriz. I. del. v Top. 21/3 886*

Pred vsem drugim moram razložiti, kaj se pravi od duhovne smrti vstati? To vstajenje pomenja: svoje grešno življenje zapustiti, svoje grešne misli, želje, besede in djanja na dobro preobrniti; — pomenja: od dneva do dneva čistejši postajati; pomenja: svojega serca ne na ta svet vesiti, nego po svetosti hrepeneti. Kdor hoče od duhovne smrti vstati, mora svoje lagodne navade od sebe djati; mora vse s poti spraviti, kar ga je na zveličanski poti motilo in zapeljevalo. On se mora vsega dobrega navaditi, ne sme ničesa drugega želeiti, ničesa drugega učiniti, kakor, kar Bog zapove in kar je njemu dopadljivo; ne sme zavoljo človeške hvale, zavoljo svetskega plačila dobrih del doprinašati, ampak edino iz ljubezni do Boga in do Jezusa Kristusa. Kdor greh na tak način premori, kdor se trudi, na tak način večno življenje v nebesih zadobiti, od tistega se more reči, da je od duhovne smrti vstal.

Kaj pa nas opominja, da bi morali od duhovne smrti vstati?

1. Čas tega svetega posta, kterega smo 40 dni pred Vuzmom deržali.

Zakaj je sv. post zapovedan in pred vuzemske praznike postavljen? Zakaj nam sv. cerkev ob tem času posebno priporoča molitev in premišljevanje večnih resnic, namreč smrti, sodbe, nebes in pekla? Zakaj nam nalaga zatajevanje? Zakaj nam zapoveduje od mesenih jedi se zderževati? Zakaj je posebna dolžnost v postu besedo božjo pazljivo poslušati? Zakaj so vse verste kriččega veselja prepovedane? Zakaj mora v kerščanskih hišah biti mir in tihota?

Ljubljeni! to ni prazna ceremonija, nego sv. cerkev je to iz najhasnovitiših vzrokov naravnala. Post je pred vuzemske praznike postavljen, ker se je Jezus 40 dni postil in ker tudi mi moramo pokoro delati, če hočemo veselo od smrti vstati. Cerkev nas k

molitvi veže, ker mi brez molitve nič ne zamoremo in ker je molitev, kakor sv. Avguštín veli, ključek zlat nebeških vrat. Kdor tedaj hoče v nebesa priti, mora zvesto moliti. — Cerkev nam premišljevanje večnih resnic priporoča, ker sv. pismo veli: pri vseh svojih poslih zmisli, o človek, na poslednje reči in nikdar ne boš grešil. — Cerkev nam zatajevanje nalaga, ker je pokorščina Gospodu Bogu ljubša, kakor daritev; ker vsled zderževanja mesenih jedi dosti grehov odverne in ker mi s postom odslužimo kazni za naše grehe, ker sv. Avguštín veli: „Če se je tisti postil, ki nobene greha ni na sebi imel, tim bolje je potrebno tistemu človeku se postiti, ki je z grehi obložen.“ In sv. Hieronim uči: „Dokler se je Adam postil, ostal je v paradižu, ko pa je prepovedani sad jedel, bil je iz paradiža iztiran.“ — Cerkev nam zapoveduje v postu božjo besedo s posebno pazljivostjo poslušati, da bi spoznali, ali po sv. evangelju živimo. — Cerkev nam prepoveduje kričeče veselje, da bi lahko mirno in pametno v svoje serce pogledali in svoje slabosti in pomanjkljivosti dobro preiskali. — Postni čas tedaj naše vstajenje od smerti pospešuje, da bi se na sodnji dan kakor nove spokorjene stvari pred Bogom skazali in med svetnike sprejeti bili.

2. K duhovnemu vstajenju od smerti nas opominja: Sveta spoved ob vuzemskem času in zavživanje sv. rešnjega Telesa. — Ljubljani! kaj namerava sv. cerkev s spovedjo ob vuzemskem času? Nič drugega, kakor da bi se mi vsako leto grehu bolje in bolje odtergovali. Srečen tisti, ki v spovednici sam sebe toži, njemu se ni treba bati, da bi ga kdo drugi pri Bogu tožil. Pomilovanja vredni so pa tisti, ki se po učinjenih grehih spovednice izogibljejo. Naj oni pokoj in serčni mir kjerkoli iščejo, našli ga vendar ne bodo nikdar indi, kakor v resnični spovedi, ker prerok Izaija veli: „Hudobniki nimajo mira, in čeravno velijo, da si mir uživajo, vendar ga nimajo.“ — Od sv. Viljema se to-le čita: „On je veliko spoved opravil in je po tem tako veselje občutil, da je vskliknil: O moj Bog! moj ljubi Bog! kaka sreča in veselje je, s teboj se pogoditi! kaka radost je, tebe za prijatelja imeti. Vsa nasladnost, vse bogastvo mojega poprejšnjega življenja mi ni prineslo takega veselja, kakor čisto serce po spovedi!“ — Takega veselja si moreš ti, dragi moj, vsak dan, vsak teden, vsak mesec in vsako leto zavžiti, in moraš si za-nj skerbeti, ker smert te utegne vsak dan prenageliti, opravi torej zvesto svojo vuzemsko spoved, da boš na sodnji dan za nebesa iz groba vstal. — Po spovedi pa pobožno zavžij tudi sv. rešnje Telo, ker Zveličar veli (Jan. 6, 57.): „Kdor moje meso je, in mojo kri pije, ostane v meni in jes v njem.“ Le tisti, ki je z Bogom zedinjen, zamore greh premagati ter na duhovni način od smerti vstati.

3. K duhovnemu vstajenju od smerti nas opominja: Vuzemski čas sam ob sebi. Od kod ima vuzem svoj početek?

Od sledeče prigodbe: Ko so židovje iz egiptovskega robstva v obljubljeni deželi Palestini šli, jedli so na večer pred izhodom vuzemsko jagnje in so to prigodbo imenovali „paska“ po našem jeziku: prestop. Mi pa ob tem času po zapovedi sv. cerkve sv. rešnje Telo kot naše pravo vuzemsko jagnje povžijemo ter bi morali prestopiti od lagodnega na dobro, od posvetnega na nebeško, od nevarščine večnega pogubljenja na gotovo upanje nebeškega kraljestva. — Poglej okoli sebe o kristjan! Povsodi vidiš očiten prestop. Cerkev je od sebe djala žalostno opravo ter veselo obliko na se vzela. Zvonovi, ki so pred dvema dnevnoma omolknili, glasijo se zopet. Na prednjem oltarju, ki je prej znamenja Kristusovega terpljenja kazal, vihra zdaj zastava zmage črez smert in pekel in med kristjanskim ljudstvom se čuje vesela pesem: „Aleluja, Kristus je od smerti vstal!“

Ali kaj bi nam pomagala ta vesela pesem: Aleluja, če smo v grobu svojih grehov mertvi. Zato resno kliče sv. cerkev danes vsem vernikom besede: Vstani! vstani! in vsa natora te besede poterjuje.

Božji duh je zemljo oživel. Seme, ki ga je marljivi kmet v zemljo posejal, ležalo je do zdaj kakor mrtvo, zdaj pa se je k novemu življenju zbudilo. Trava še po travnikih in tratih čversto zeleni in vmes ljubeznjive rožice iz zemlje rijejo. Povsod je novo življenje, povsod je videti vstajenje k novemu življenju. Glej, človek, spomladna natora tudi tebe k novemu, čistemu in svetemu življenju zove in spodbuja. Bog daj, da nobeden izmed nas vuzemskega praznika ne bi v starih grehih obhajal! Bog daj, da bi vsi grešniki nebeškemu Očetu to veselje napravili, da bi zanaprej na zemlji tako živeli, kakor se za nebesa spodobi. Če pa še nismo od duhovne smerti vstali, kaj je od naše strani tega krivo? O tem pa v

II. delu.

Od naše strani je krivo, da še zdaj v starih grehih živimo, da še nismo od duhovne smerti vstali:

1. ker greha iz svojega serca s korenino ne skerčimo, ampak ljubezen in nagajenje do njega obderžimo. Po pravici je tako. Mi samo tisto pustimo, kar nas lahko stane, od tistih grehov pa se nečemo ločiti, pri katerih je potrebno veliko zatajevanje. Nekteri očitno tatvino opusti, ali podmikovanja se ne odvadi. Drugi sijane jeze več ne kaže ali sovraštvo do svojega bližnjega vedno v sercu nosi. Če se korenina kteremu drevesu posuši, tedaj tudi drevo nobenega mladja več ne žene in če bomo iz svojih serc korenine grehov iztrebili, bodo tudi naši grehi posebnili. Zato pravi Kristus (Mark. 7, 21.): „Iz človekovega serca izhajajo hude misli, prešestva, uboji, nečistosti, tatvine, krive prisege in preklinjanje Boga“.

Ni res, dragi moji! naše naprejšetje, ki ga danes pred Bogom

napravimo, je to: Ne samo velikih, tudi malih, skrivnih madežev se hočemo očistiti. Dalje naprej hočemo samo dobro želeti, samo dobro doprinašati, da bomo novi ljudje v Jezusu Kristusu našem Gospodu.

2. Od naše strani je krivo, da še nismo od duhovne smerti vstali, ker se nevarščine in priložnosti k grehu ne izogibljemo. — Kakor se tisti, ki ognju preblizo stopi, sežge in speče, tako se človek, ki se v grešne priložnosti poda, lahko v grehe zaplete. Ko bi se mladenči po noči ne potepali, bi nedolžni ostali; ko bi se mladenec kerčme ne navadil, ne bi zapravljivec postal; ko bi zmiraj skerbno delal, ne bi se tatvine navadil. Ko bi se ti vseh teh grešnih priložnosti izogibal, ne bi spet v stare grehe padel. „Kdor nevarščino ljubi, tudi v nevarščini konec vzame“, pravi modri Salamon. — Ljubljeni moji! naša vest nam bridek spomin očita, da smo vsikdar v greh padli, kolikorkrat se grešne prilike nismo izognili. Pred podobo križanega Jezusa, ki je od smerti vstal, učinimo danes to obljubo, da se ne bomo več v nemar v grešne priložnosti spuščali. Greh se nam sladi, pa kedar ga učinimo, je jako bridek; podoben je pobeljenemu grobu, ki je zunaj lep, znotraj pa poln trohnobe in smradu.

3. Dosti ljudi ima vsakoverstne izgovore, kedar se njim od poboljšanja življenja pravi. Eni menijo, da njim ni mogoče pokore delati. Kolikokrat čujemo praviti: Jes ne morem drugače biti; jes ostanem, kakor sem. Svojih navad jes ne morem spremeniti. Pred Bogom nobeden ni čist; vsak ima svoje slabosti, in jes svoje. Drugi so še veliko lagoši, kakor jes! — O kako prazni izgovori! Mar svetniki in pobožni ljudje niso svojih lagodnih navad premagali? Mar niso sami sebe križali in tako Kristusa nasledovali? Zmislite na sv. Avguština, ki je v mladosti zločesto (grešno) živel in poznej velik svetnik postal! — Zmislite na sv. Pavlja puščavnika, ki je svoje bogastvo razdelil in v puščavi 90 let živel! — Zmislite na sv. Arzenija, ki je na cesarskem dvoru vse veselje imel, pa je vendar v puščavo svojih grehov objokat šel! Koliko imamo takih svetnikov, ki so poprej gizdavi in štimani bili, pa so potem ponižni postali, n. pr. sv. Norbert! — Dosti takih svetnikov se znajde, ki so bili poprej grehu nečistosti vdani, potlej pa so čisto in sramožljivo živeli, kakor nam je znano od Marije Magdalene. — Tudi takih svetnikov ne manjka, ki so svojim sovražnikom iz serca odpustili, čeravno so do njih velik serd imeli. Naj samo enega imenujem: Janeza Gualberta, ki je pred 500 leti živel. Mesto Florene je bila njegova domovina. Njegovega brata je nek plemenitaš navzlic ubil. Janez Gualbert je zato tega plemenitaša jako čertil in priliko iskal, da bi mu hudo s hudim povernil ter tudi njega ubil. Na veliki petek se srečata v tako tesni dniki, da se drug drugemu ni mogel izogniti. Janez hitro svoj meč potegne, razbojnik pa pade na kolena in prosi: „Za Kristusovo voljo, ki je danešnji

dan za nas vse na križu umerl, prosim te, odpusti mi. Iz ljubezni do Jezusa pusti mi moje življenje." Janez je njegovo prošnjo uslišal in še te besede pristavil: „Jes ti pustim življenje ter ti še svoje prijateljstvo ponudim. Prosi Boga za me, da bode tudi meni moje grehe odpustil.“ Janez Gualbert je potem svetnik postal. — In takih, ki so sami sebe zatajevali, ki so ponižno živeli, ki so se nečistosti odtergali, ki so sovražnikom iz serca odpustili, — takih ni malo; kerščanska cerkev jih more po tisuče naštet. Zato pa pravim, dragi moj, kar so drugi učinili, to je tudi tebi mogoče učiniti, ker tudi tebi božja milost na pomoč pride. — Prijatelj! ne glej na tiste, ki so lagoši, kakor ti, rajši poglej na tiste, ki so svoje meso in pohujšljivi svet premagali ali še zdaj premagujejo, ki so po Kristusovi zapovedi živeli ali še zdaj živijo, — tisti naj bodo tvoja mera, po kateri svojo vrednost pred Bogom spoznavaš.

4. Nekteri med nami naposled tiste pomočke iz misli pustijo, ki bi jih mogli od duhovne smerti vzbuditi! Ti pomočki so: molitev, premišljevanje božjih reči in večnih resnic, zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa. — Hvala Bogu, v tem velikem tednu se je pri nas dosti zmolilo. — Hvala Bogu, v tem sv. postu je dosti ljudi bilo pri spovedi in pri mizi božji. Ni malo takih, ki so se pri spovednici črez svoje grehe razjokali. To je gotovo in veselo znamenje, da je dosti kristjanov od duhovne smerti vstalo.

Zdaj pa vse duše, ki so meni v tej fari v varstvo izročene, lepo prosim, naj se teh pomočkov, namreč: molitve in premišljevanja nebeških reči pogosto poslužujejo, poleg teh pa tudi sv. zakramente večkrat vedno zavživajo. Kakor hitro človek te pomočke iz misli pusti, pade hitro nazaj v grešni grob.

Tebe pa, o moj Jezus! ki si častitljivo od smerti vstal, ponižno prosim: podaj nam svojo mogočno roko in pelji nas iz grešnega groba! Očisti naše serce ter nam pomagaj greh premagati! O ljubljeni odrešitelj, pomagaj nam, ker brez tebe mi ničesa ne zamoremo. Amen.

I. pro inisio Tivilai 1886 I. =

Drica **Pridiga za belo nedeljo.** *Top*

Quadragesima (Pri Jeruzalemu, govoril Fr. Cvetko, l. 1849.) *Intovlje 22/16*

qua fuit 14/3 886

„Mir vam bodi.“ (Jan. 20, 19.)

Topolovadin **V v o d.**

Mir vam bodi! — To je bila prva beseda, s katero je Jezus po svojem od smerti vstajenju svoje ljubljene učence pozdravil. Mir vam bodi! — To je pozdravljenje — polno veselega pomena,

ravno tako, kakor da bi Jezus učencem povedal: Jes vam donašam najveselejši glas, ktereга si želite, ker s svojim terpljenjem in s svojo smertjo sem pomiril svojega Očeta in vašega Očeta; s svojo muko sem vam in vsem ljudem nebеса odperl. Zdaj morete mirnega serca biti; zdaj zamorete drugoč reči, da ste božja deca (božji otroci). — Ko se je Jezus v Betlehemu narodil, popevali so angeljci: „Čast bodi Bogu na višini in mir ljudem na zemlji, ki so dobre, Bogu dopadljive volje!“ In ko je od smerti vstal, bila je njegova prva beseda: „Mir vam bodi!“ Z božjim mirom je torej na zemljo prišel, božji mir je učil, z božjim mirom se je od zemlje ločil in v nebеса šel. Po pravici ga torej imenuje prerok Izaija: „vojvoda božjega miru.“ — Mir mora pač nekaj jako dobrega biti, ker ga Jezus pred vsemi drugimi rečmi učencem in nam vsem želi. Zveličar bi namreč svojim vernikom lahko želel bogastvo, dolgo življenje, svetno čast in pozemeljsko veselje. Ali teh reči ne more vsak človek imeti in tudi niso vsakemu potrebne, zato Jezus le tisto želi, kar lahko vsak berač ravno tako dobi, kakor kralj; on le tisto želi, kar je najpotrebniše in najboljše, namreč mir: mir z Bogom, mir z bližnjim, mir s svojim srcem; mir, ki nas na zemlji srečne napravi, mir, ki v nebēsih med angelji in zveličanimi duhovi kraljuje in nebeško zveličanje dovršuje. Ta mir, ki iz ljubezni do gospoda Boga izhaja, je znamenje, na katerem bi se mi morali spoznati, da smo Kristusovi učenci, njegovi pravi nasledniki. Tak mir so imeli prvi kristjani, ker so bili, kakor sv. Lukež piše, enega serca in ene duše. In zakaj se med nami znajde toliko svaje, toliko krega, toliko sovraštva, s kratko: toliko nemira. Zato, ker so nekteri ljudje samo po imenu kristjani, Kristusovih misli pa v svojem srcu ne nosijo. V kateri hiši je mir, tam Kristus kraljuje; kjer je vernjeka (nemir), tam je Kristus pobegnil. —

Kakor je Kristus s svojim pozdravljenjem učence razveselil, tako bi tudi danes jes Vas rad razveselil in vam kaj dobrega in veselega povedal. Zdi se mi pa, da bode najboljše, če vas podučim, kako se morate zadržati, če hočete, da bodo vaše hiše veselo stanje božjega mira. Pazite! Moj nauk zapopada dve besedi:

Perva bo: Kaj mora vsak človek sploh storiti, če si hoče mir okovariti (ohraniti?)

Drugo bo: Kaj mora storiti vsak stan posebič.

Sv. angelji varuhi! opomnite kristjane, ktere imate na skerbi, da bodo sv. besedo, ktero bom danes o miru govoril, zapomnili in po njej tudi živeli.

Ti tolažnik sv. Duh pa razsveti mene in moje poslušalce!

I. del.

Kaj mora vsak človek storiti, ki si hoče mir okovariti?
Človek mora:

1. preveliko in slepo ljubezen do samega sebe odstraniti, ker ta je tista mati, ki vse grehe rodi; ki mir iz serca iztira in nepokoj vpelje.

Kerščanska dolžnost je, kakor sv. apostelj Pavelj uči, ne samo na svoj nego tudi na hasek svojega bližnjega gledati. Slepa in prevelika ljubezen do samega sebe pa misli samo na sebe, vse le na svoj hasek obrača, če bi tudi bližnji poleg tega konec vzel; ona je merzla, kakor kamen, ki nobenega občutka nima. Pri taki sebični ljubezni mir ne more obstanka imeti. — Kdor ima slepo in preveliko ljubezen do samega sebe, se rad prepira; nič se mu ne dopade, kakor tisto, kar se njemu dobro zdi; v ničem se ne da podučiti, ker samo sebe črez vse rajta, druge pa zaničava. Če kakošno pregreho stori, zvrča krivico od sebe na druge ter nad drugimi tisto graja, kar sam na sebi gerdega nosi. On noče nikdar drugemu henjati, ker henjanje porajta za nespamet, kakor modri Salomon veli: „Nespametnjaku ne pravi nauka, ker on zametava tvojo pametno besedo.“ Pri preroku Jeremiji pa se ljudje svoje volje tako menijo: „Iz tega ne bo nič; mi hočemo po svoji volji živeti in delati po željah svojega serca.“ — Pri takih ljudeh ne more biti mirú; slepa ljubezen do samega sebe podžiga svajo med ljudmi. — Če želiš mir, moj človek! ne imej samo sebe za modrega, ampak misli vselej, da so drugi še veliko pametnejši kakor ti; pohenjaj, kedar drugi govorijo, ker le nespametnjaki se pre-naglijo. Dobro sv. Francíšek Saleski uči rekoč: „Mir iz ponižnosti izhaja“. Če želiš mir, ne misli, da si brez madeža; da si sam čist. Ne hvali se s svojimi dobrimi deli. Taka hvala ljudem merzi in mir skali. Sv. Pavelj veli: „V pravi čednosti drug drugega spoštujte, in vsak naj drugega za popolnejšega rajta, kakor samega sebe.“ (cf. Rim. 12, 10—19.)

2. Kdor si hoče mir okovariti, naj pazi na svoj jezik. — Jezik, ki se ne da strahovati, je z vekšine prvi vzrok svaje in nemira, zato modri Sirah pravi: „Kdor ima veliko besedi, rani svojo dušo“. (Sirah 20, 8.) — Jezik je imeniten dar božji, če se da pameti ravnati: če pa nima nobene mere in nobene meje, tedaj pa ni nič lagošega na svetu kakor jezik. On s čemerom serca natepe, k vsakoverstnim grehom napeljava, in človeka proti Bogu in ljudem podpihuje. — Zato moj ljubi brat! če si hočeš mir okovariti, tedaj ne govori bodečih besed; ne govori dosti. — Zakrivaj z ljubeznijo slabosti svojega bližnjega, razun če jih je zato potrebno razodeti, da bi se večje krivice in škode zabranile. — Ne razglašaj tistega na drugem kraju, kar na prvem čuješ; ne podpihavaj, ker podpihovanje so od Boga prekleti, ker mnogo ljudi iznemirijo, ki so poprej v miru živeli. Podpihovalcev plačilo je sovražstvo in sramota. Ne terpi tudi podpihovalcev pod svojo streho, ker, kjer derva zmanjkajo, tam ogenj ugasne, in kjer ni podpihovalcev, tam henja tudi svaja.

3. Česar ne moreš drugače napraviti, to s poterpežljivostjo prenašaj in ne sramuj se pohenljiv biti. — Ravno iz tega pride svaja, če drug drugemu noče pohenjati, ker si za sramoto rajta, če bi en koračaj nazaj stopil. Perva kersčanska modrost je ta: menjšo nevoljo prenašati, da bi se večja zabranila. Ena največjih nevolj pa je življenje, ki je polno krega, svaje in spleh nemira, ker nemir je bridkejši kakor glad. Prenašaj zato menjšo nevoljo, da si le mir okovariš, ki je več vreden, kakor zlato in srebro. Modri Salomon uči: „Boljše je v miru suh in terd kruh jesti, kakor z blagom obložen biti in v nemiru živeti.“

Lep izgled mirnosti in pohenljivosti nam kaže očak Abraham. On in njegovega brata sin, z imenom Lot, sta imela v deželi Kanaan dosti živine tako da so se njuni pastirji zavoljo paše svajevali. Tedaj gre Abraham, starejši in bogatejši od Lota, k temu in mu reče: „Ne imejva med seboj prepira in svaje in tudi najni je naj nimajo, saj sva si brata. Preglej ves kraj in loči se od mene. Če se ti oberneš na pravo, idem jes na levo; greš ti na levo, je meni prava stran po volji.“ Lot si je izvolil tisto stran, kjer so bile lepše paše: Abraham pa se je zadovoljil z lagošo pašo in v miru sta se ločila. Bog pa je Abrahama zavoljo te mirnosti blagoslovil. Ali se vam ta pohenljivost ne dopada? Kako lepo in veselo bi bilo, ko bi kristjani med seboj tudi tako delali! Saj smo vsi od Adama in Eve izišli in smo si zato po Jezusu Kristusu tudi bratje in sestre. Če drugi ljudje morajo z našimi slabostmi poterpjenje imeti, zakaj mi njim ne bi pohenjali! Koliko poterpjenje ima Bog z nami! Koliko bridkosti si je zavžil Kristus zavoljo nas od nespametnih in hudobnih ljudi. Sramota bi bila za nas, če bi mi, ki smo Kristusovi nasledniki, od svojih sobratov zavolj Boga ničesa ne hoteli terpeti in prenesti!

4. Če si hočeš mir okovariti, tedaj ne nesi svojega serca odviše (preveč) na peneze, na svetno blago. — Želja po bogastvu je korenina vse nevolje. Zakaj sosedi že mesce ali leta dni drug drugemu besede ne ponudijo? Peščica trave, gruda zemlje, črez katero se je meja postavila, je tega kriva! — Zakaj se nekteri bratje, nektera družina od čemera ne morejo pogledati? Dedščina je tega kriva. Drug drugega so spodbili ali ga spodbiti hočejo! — Zakaj se nekteri mož, nektera žena med seboj svajujeta? Žena je možu premalo blaga ali penez prinesla; žena ne more zadosti opraviti, da bi se mož obogatil! — Lakota po bogastvu je vzrok, da dostikrat sin očeta ne spozna, da hči mater sovraži, da si ljudje med seboj pekel služijo, dasiravno so dolžni drug drugega iz serca ljubiti in drug drugemu v nebesa pomagati. Zato še enkrat rečem: želja po bogastvu je korenina vse nevolje, velika zvirovčina grehov. In sv. apostelj Pavelj veli: „Kteri se hočejo obogatiti, zapletejo se v hudičeve zanjke.“ — Naše življenje na zemlji ima itak zadosti težav, zakaj si ga mi še tedaj bolj bridimo

zavoljo blaga, ki ga tatje lahko ukradejo in ktere ga po smerti zapustiti moramo? Rajši si skerbimo za take zaklade, katerih molj in rjavica ne more zgristi in katerih ne more tat odnesti. (Mi vedno molimo: Bog nam daj mir, in vendar ta mir vnmamar zapravljamo s prekoredno poželjivostjo po svetskem blagu.) Nekteri ljudje se dolgo časa, da, veči čas svojega življenja pravdajo, preklinjajo, mučijo zavoljo male trobe imetka, iz nagla pa pride mogočna smert in reče: „Pojdi iz sveta, tvoje ure so pretekle.“ Kak dobiček ima zdaj pravdavec? Nikakošnega; zaklade, za ktere se je skuševal, je moral pustiti, nebeških pa si ni priskrbel in tako je velik siromak v večnosti.

5. Če si hočeš mir okovariti, pogleduj pogostoma na križano jagnje božje, na Jezusa Kristusa, ki je Bog mira in ki je na zemlji bil sama pohlevnost in krotkost.

Vsaka hiša ima konči za mizo eno razpetje. Če je nevarščina, da bi se ti s kom svadil, če te jeza prijemlje in v tebi kipi, poglej, moj kerščanski sobrat, na križanega Zveličarja; misli na njegovo pohlevnost in krotkost, — na njegovo molitev za sovražnike, — na njegovo smert za vse grešne ljudi, in — ložej bode ti pri sercu. Zveličar bode ti tako na serce govoril: Jes sem prijatelj serčnega miru; — Židovje so kričali: križaj ga, križaj ga! jes pa sem klical: Oče odpusti jim! Kdor hoče moj učenec biti, naj vzeme križ na sebe in naj mene nasleduje. Kako spomin na križanega Jezua kerščansko serce gane, nam posvedoči prigodba z Janezom Gualbertom, ki je bil plemenitaš v mesto Florenci in vojaškega stana. Njegovega brata je lastni stric nauzlic ubil. Na veliki petek sreča Janez ubijalca v tako tesni dniki, da se drug drugemu ni mogel izogniti. Tu hoče Janez ubijalca ubiti. Ta pa pade na kolena rekoč: „Odpusti mi v imenu Jezusovem, ki je za svoje sovražnike prosil in umerl.“ Te besede so Janezovo serce tako omečile, da je ubijalcu življenje pustil in in ga še za svojega prijatelja vzel. — Ljubljani! storite tako tudi vi. Ne pomnite si teh besed samo v glavi, nego hranite si je v serce; imejte je za ravnilo svojega življenja, ker sv. Avguštín veli: „Bogu najljubša daritev je odpustljivost.“

Dalje pa še Vam moram razložiti, kako se mora vsak stan posebej zaderžati, če si hoče mir okovariti.

II. del.

Najpred se obrnem k vam hišni gospodarji in zakonski možje! — Če si hočete vi mir okovariti, tedaj se izogibljite jeze, ki pamet omami, red zmoti in hišo spunta; varujte se pijanosti, ki mošnjo gubi, zdravje kvari, čas zatere; ki nevarščino pripravlja zakon prelomiti in druge grehe doprinesti, ter čemér redi. Če ste dobri gospodarji, ne bodite pri potrebnih potroških

skopi, — ne ponašajte se samo z besedami: jes sem mož, jes sem prednji pri hiši, nego bodite tudi najpametnejši, najresničnejši, bodite svoji hiši taka luč, ki v nebesa sveti in ravna; ne zaničujte svojih zakonskih tovaršic, ampak dajte jim tudi nekaj veljati. Glejte! človek ima desno in levo ramo; desna rama pri zakonski zvezi je mož, leva rama je žena. Ali leva rama ne stoji niže kakor desna. Kakor si rami druga drugi pomagata nositi, tako morata tudi mož in žena drug drugemu pomagati, drug drugemu prizanašati, drug drugega spoštovati. Može! le tako bote si mir okovarili.

Hišne gospodinje, zakonske žene! premislite: Hišni mir pride od gospodinje in hišno poštenje se opira na ženo, ker za gospodinja vsa družina govori in dela, in če je žena razuzdana, je vsa hiša zasramovana. Tista žena je najjaka, tista ima najlepši obleč, ki je tiha, ki ve pohenjati (popustiti), ki je pohlevna, pobožna in delavna. Žene! prosim vas, molčite, kedar so vaši može jezni ali kedar so od vina omamljeni; nikdar jim pred družino ali pred ptujimi ljudmi ne dajajte bridkih besed; ne zagovarjajte dece, kedar jo oče po pravici kaznuje — tedaj bote si mir okovarile!

Hčere kerščanskih hiš! Ne zadevajte preveč starišem zavoljo prazne gizde, da bi vam morali najdražje blago po najnovejši šegi kupiti. Za voljo tega se pri marsikteri hiši mir podere. Ena hči si kaj zmisli, in druge za njo silijo. Kaj pomaga, če je telo zgizdano, v sercu pa ni pobožnosti, ne sramožljivosti, ne svetosti? Boljše je, če je duša s sramožljivostjo in nedolžnostjo okinčana, kakor če je trohljivo telo, ta jed pokopaliških červov, obvešeno z obleko črez stan in premoženje, kakor s pohujšljivimi mrežami, ki druge v greh lovijo. Tudi je vsa hiša zburkana in žalostna, če hišna hči prej rodi, kakor je zakonska žena. — Torej kerščanske hčere, bodite pokorne, zadovoljne, pobožne in sramožljive in ohranile bote mir v svojih sercih in hišah!

Mladenči! poslušajte pazljivo moje opominjanje. Mladina se mora učiti od starih, ki so si že kaj skusili. Ne rajtajte se pred časom za modre. Kdor sam sebe za modrega spozna; tisti se zveličanskemu opominjanju rad zoperstavlja. Beseda vaših poštenih očetov in mater vam naj bo tako sveta, kakor božja beseda. — Skazujte vsakemu staršemu pristojno čast in poštenje. Ne potepajte se po noči, ker noč je pridnosti škodljiva. Ne kvarite si tistega poštenja, ki vas Bogu in ljudem najbolje priporoča. Največa lepota in hvala mladine je: Boga moliti, očeta, mater in sv. cerkev spoštovati, zvesto delati, in si čistost ohraniti. O mladenči! kolikokrat se zavoljo vas pri hiši mir podere!

Hlapci in dekle! ne spodbijajte drug drugega! Ne tožite na skrivnem in po krivici drug drugega! Ne prisvajajte si po sili kake reči, da bi si svoje pogojeno najemno plačilo popravili;

ali da bi si tajno boljši strošek (hrano) pripravili. Vse to hišni mir kvari.

Sosedje! pustiti mejnike pri miru. Kdor mejnik premekne, tisti si hišo v nebesih podere. Ne hodite v ptuje lese derv sekat, ne spuščajte svoje živine na ptujo zemljo, ne pobirajte glasov od drugih hiš. Ne verujte tega, kar vam deca pravijo. — Ne zagovarjajte svoje dece, kakor da bi bila najpridniša. Če se domača in ptuja deca med seboj svadijo, ne smejo se stariši ž njimi vred kregati nego morajo se pametne skazati in je s podučanjem pomiriti. — S temi besedami sem vam dal ravnilo, po katerem si zamorete svoj hišni mir okovariti.

Ali pri tej priložnosti moram tudi svojo tožbo razodeti. Črez kaj pa se imam tožiti? — Ah, v kerščanske hiše se je vpeljal grešni mir, ki ne izhaja od Boga, nego od satana, od sovražnika vseh ljudi. Kaj pa je ljudem sedajnega časa hišni mir? Nekterim ljudem je to hišni mir, če so k vsaki hudobiji tihi; če vsaki napaki prizanašajo, če vso krivico zakrijejo, če so za vse razuzdanosti slepi! — Nekterim ljudem sedajnega časa je to hišni mir, da se deca ne strahujejo, sinovi in hčere k strahu in sramožljivosti ne priganjajo; da se družina k božji službi ne opominja s tem nespametnim izgovorom od starišev in gospodarjev: meni se noče tožbe in krega! — Ker nekteri nočejo hišnega miru motiti, pa pustijo vse iti, kakor hoče, čeravno se s Kristusovo kervjo drago odrešene duše na vse veke pokvarijo. — To ni pravi mir! to je narobe mir, grešni mir. To je tak mir, kakor ga je Adam deržal. Ko mu je Eva prepovedani sad jesti ponudila, ni se jej hotel zameriti ter je s svojo pohepnjivostjo črez ves svet nevoljo spravil. Taki branitelji grešnega miru si od Boga kaznen služijo, od pravičnih ljudi pa nobene hvale ne dobijo. Le prava mirnost je hvale vredna. — Kristus nam veli: „Zveličani so mirni, zakaj oni bodo otroci božji imenovani“. Glej moj človek! ti si za veliko čast rajtaš, če imaš zlahtno, imenitno rodbino; ali kaj so vse rodbine tega sveta proti detinstvu božjemu, v ktero ti stopiš po miroljubnosti, ker Zveličar pravi: mirni bodo na veke otroci božji ali božja rodbina. Ti zamoreš biti bogat, lep, jako učen, pa pri ljudeh vendar poštenja nimaš in pri Bogu milosti ne najdeš, če nisi miren.

Kedar miren človek med bližnje stopi, se ga vsi tako veselijo, kakor da bi angelj nebeški med nje stopil. Zakaj to? ker je mirno zaderžanje angeljsko zaderžanje. — Modri Salomon piše: „Mirna vest je vsakdanje goščenje“. Takega veselja mirne vesti pa si morejo ravno tisti najboljše zaužiti, ki z vsakim v miru živijo. Če miren človek moli, njegovo molitev Bog rajši usliši; ker miren človek božjo besedo v sebi derži. Kristus pa pravi: „Če bodo moje besede v vas ostale, prosite, karkoli želite, in vam se bo zgodilo“. — Če miren človek k spovedi gre, odpustijo se mu lažje njegovi grehi, ker vsled miroljubnosti vsem počenja in odpusti.

Kristus pa sam veli: „ako ljudem odpustite njih grehe, bode tudi vam vaš Oče nebeški odpustil vaše pregrehe.“ (Mat. 6, 14) —

Ce je miren človek pri sv. meši ali pri sv. obhajilu, pride z obilnim božjim blagoslovom domu. Zakaj? Miroljuben iz ljubezni do Boga vsem dobro želi, vsem dobro stori. Kristus pa pravi: „Kar bote kateremu koli mojih vernikov storili, je toliko, kakor da bi meni storili.“

Mirnemu človeku nobena krivica, nobeno spvraštvo ne moti pokoja, ampak sladko spi in prosta hrana mu boljše ugaja, kakor nemirnemu mastne mize; vedno je veselega serca in to veselje mu življenje daljša. Mirnega človeka more nesreča zadeti ali celo zatreči ga ne more, ker Bog ga hrani in bližnji mu radi pomagajo. — In kdor ložej umerje, kakor miren človek? Zakaj on zna, da je zavoljo miroljubnosti božji otrok ter si je svest, da bo po smerti nebeško kraljestvo v lastino prejel. — On je prepričan, da bode mir, za katerega se je svoje žive dni trudil, na vse večne čase pri mirnih angeljih našel, in da bodo ondi izostale bolečine kakor tudi druge nevolje, ki so mu na zemlji mnogokrat mir motile.

In če je tudi njegovo telo globoko v temnem grobu skrito, njegova hvala ne henja, ampak njegov dobri spomin naprej živi. „Škoda za-nj, da že perhneje, zdihne marsiktera pravična duša. Ker je vse v miru poravnal, služil nam je vsem blagoslov, ker je za- branil svajo, kjer je bilo mogoče, bil je pred drugim svetom naša čast in krona naše občine.“ — Marsiktero serce se pri takem spominu segreje, njegovo mirnost nasleduje in za miroljubnega pokojnika moli.

S k l e p.

H koncu vas tedaj samo zato prosim: Bodimo zanaprej eno serce in ena duša, kakor od prvih kristjanov beremo. Bodimo mirni med seboj, ker smo ene vere, enega upanja, deca enega Očeta v nebesih! Naj bo vsaka hiša mirna, tedaj bodo tudi cele vesi in cele dežele mirne! Svet je sicer vselej mir želel, ali danesnji den ga boljše potrebuje, kakor kedaj inda. Jezus, ti vojvoda božjega miru, pomagaj nam, da bomo mir imeli z Bogom in svetom. Stegni iz nebes svojo vsemogočno roko, blagoslovi nas in povej tudi nam veseli glas: „Mir vam bodi zdaj in na vse veke!“ Amen.

Šmarnice.

(Blagoslovljena — žegnana — si med ženami.)

„Žegnana si med ženami!“ (Luk. I. 28.)

V v o d.

Med ženskim spolom je dosti plevela in gnjilobe, ker je ravno vsake verste ženstva na svetu. Špela bi rada zmiraj dobro jedla in pila in prevzetno oblečena hodila kakor pav; Julia hodi kisela in jezasta ko purman; Ajta rada z jezikom okoli seče kakor bi ravno iz kačjega gnjezda izlezla; Monika je lena ko klada, in Kordula nečista ko živa Sodoma. V kratkem: med ženstvom je mnogo ternja, nad katerim le še kakošen dolgouhan dopadenje najde.

Med ženstvom pa tudi ni vse ternje, ker najde se vmes še precej lepih rož, ktere s svojo pobožnostjo in kerščanskimi čednostmi pred Bogom žlahno dišijo. Sv. pismo starega in novega zakona nam dosti tacih žlahnih rož našteva. Iz sv. pisma starega zakona v misel vzamem le pobožno in serčno Judito, iz novega pa Marijo najlepšo rožo izmed vsega ženstva.

Judit je rešila izraeljsko ljudstvo in njegovo mesto Betulijo pred časno, Marija pa nas varuje pred večno smertjo. Judit je rešila le eno ljudstvo in eno mesto; Marija pa odpira svoje matrne roke vsem ljudem in vsem deželam. Judito je blagroval Joakim, viši duhoven in zbrano ljudstvo, rekoč: „Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva.“ (Jud. 15, 10.) Marijo pa je eden viših angeljev pozdravljal: „Češčena Marija. Milosti polna. Gospod je s teboj. Žegnana si med ženami!“ In od tiste dobe sem jo blagruje vse kerščansko ljudstvo, kakor je Marija, napolnjena s svetim Duhom, sama od sebe prerokovala: „Glej! od-sihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ (Luk. 1, 48.)

To izvoljeno Danico smo dolžni tudi mi blagrovati in pre-slavljati, ker je vse slave in časti za Bogom najbolj vredna.

Smo pa danes osem dni slišali, kako tesno je bil Bog z Marijo sklenjen, in premišljevali angeljske besede: „Gospod je s teboj!“ bomo pa danes pazno poslušali: Kako je slavljen Marija 1. od Boga, 2. od angeljev, in 3. od ljudi. To nam povejo angeljeve besede: „Žegnana si med ženami!“ O Marija! prelepa majnikova kraljica, izmed vsega ženstva od Boga izvoljena devica, bodi pozdravljena!

Razlaga.

1. Marija slavljenja od Boga. Marija je slavljenja od Boga, t. j. ona je od Boga z vsemi milostmi napolnjena, kolikor

jih stvar le deržati zamore. To je spoznal že angelj, zato pa tudi Marijo „milosti polno“ imenuje. Tista pa, ki je milosti tako polna, da jej nobene ne manjka, je gotovo tudi žegnana ne samo med vsemi ženami, ampak tudi med vsemi ljudmi, žegnana med vsemi angelji. O srečna Marija! Angelj pa vendar ne pravi: „Žegnana med vsemi ljudmi, med vsemi stvarmi; ampak le: „Žegnana si med ženami.“ Zakaj li tako? Angelj s temi besedami na znanje daje, da ravno Marija bo popravila vso tisto sramoto, kateri je zavoljo storjenega greha vse ženstvo zapadlo. Ženska je prej grešila kot možki, ker ona je utergala prepovedani sad in ga prva jedla. Ženska je bila zapeljivka in mož le zapeljana sirota, zato se je pa tudi Adam izgovarjal: „Žena, ktero si mi dal v tovaršico, mi je dala od drevesa in sem jedel.“ (I. Mojz. III., 11.) Po ženski je torej prišel greh na svet in po grehu nesreča in smert črez vse ljudi.

Kakor je bila pa Eva mati smerti, tako je bila Marija pa mati življenja. Od žene so prišle solze in nesreče, od žene pa smo tudi prejeli veselje in srečo. Eva, prva mati, se da kači zapeljati, Marija, druga mati, pa ravno tej kači glavo sterc, ker porodi Jezusa, ki nas je rešil pekla in smerti. Po Mariji smo več pridobili, kakor smo po Evi zgubili. V resnici si torej oblagodarjena, žegnana med ženami, kakor te angelj imenuje, presrečna božja porodnica! Je pa že Eva velike bolečine zavoljo greha imela pri vseh svojih porodih, tako občutijo tudi še zdaj bolečine in bridkosti vse porodnice, kedar se približa njih ura; le Marija devica je brez vseh bolečin povila, ker je bila brez greha in vsa čista na duši. Kakor prisije zlato solnce črez okna vaše hiše, ter jih nič ne pomaže, pa tudi od svoje lepote nič ne zgubi, ravno tako je prišel tudi Zveličar skoz Marijno deviško telo, in Marija, dasiravno mati vendar, od svoje deviške lepote ničesar ne zgubi. O presrečna deviška Mati! res oblagodarjena z vsemi gnadami in žegnana med vsemi ženami, bodi pozdravljena!

2. Marija slavljenja od angeljev. Bog sam je Marijo najbolj počastil, ker jo je z vsemi gnadami napolnil. Marijo častijo in preslavljajo pa tudi vsi angelji in zveličani duhovi. Pervi je bil angelj, ki je Marijo pozdravil in počastil, ker je spoznal v njej svojo prihodnjo kraljico. Angelj je dobro vedel, da je Marija najzlahniša stvar božja in da postane kraljica vseh angeljev. Približa se jej torej z vsem spoštovanjem, jej skaže ko svoji kraljici vso spodobno čast, ter jo lepo pozdravi, rekoč: „Češčena, gnade polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami!“ To angeljevo obnašanje je bilo tako spodobno, da se ponižna devica zavzame ter sama pri sebi premišljuje, kakošno bi to pozdravljenje bilo. O angeljska Kraljica! z največim spoštovanjem te je angelj Gabrijelj pozdravil, kako merzla je pa naša pobožnost, kedar ponavljamo an-

geljske besede: Češčena Marija, gnade polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami!

3. Marija slavljená od ljudi. „Žegnana si med ženami,“ je angelj Marijo pozdravil, ko stopi spodobno v njeno tiho izbico. Prelepe angelske besede ponovi tudi Marijina teta sv. Elizabeta. Za angeljem je bila Elizabeta prva častilka presvete device. Ni si jih sama zmislila, ampak sv. Duh sam je te besede sv. Elizabeti na serce položil. Za Elizabeto je Marijo častila sv. cerkev, in jo bo častila, dokler bo še svet stal in dokler še bije kakošno kerščansko serce. In kdo tudi Marije ne bi častil, ker jo je počastil Bog sam, počastil angelj Gabrijelj, častila sv. Elizabeta, in jo še časti sv. katoliška cerkev? Marijna čast se oznanuje po vseh pridižnicah, njena slava se prepeva po vseh cerkvah, na njene božje pota roma z enako pobožnostjo kralj kakor berač, in jej se priporočuje vse kerščanstvo. O častimo tudi mi Marijo, ali častimo jo prav! Prav pa Marijo častimo, ako:

a) izvira naša pobožnost iz čistega serca. Kako bi bilo mogoče, da bi v ravno tistem sercu bivala pobožnost do Marije in greh? Kakor se luč in tema ne morete zediniti, tako tudi pobožnost do Marije in greh ne moreta skupaj v enem sercu prebivati. Ali slovo Mariji, ali slovo grehu! Marija in satan nimata med seboj nobene družbe.

b) Pa ni še zadosti, da izvira naša pobožnost do Marije iz čistega serca, temuč ozirati se mora tudi na okoliščine. Vi mislite večkrat, da Marijo bolj častite, ako storite božji pot k devici Mariji v daljne kraje, pri kateri ste pa zavoljo novosti, ali zavoljo gnječe ljudi imeli vedno raztreseno serce. Materi božji bi se bolj dopadli, ako bi bili tisti dan v domači cerkvi pri službi božji, kjer stopi vaš domači duhovnik kakor srednik med Bogom in vami pred altar, in daruje božje Jagnje nebeškemu Očetu za vas in vaše rajne. Marsikdo misli, da posebno čast Mariji skazuje, če se na daljni božji pot poda, med tem pa doma svoje dolžnosti zanemarja. Taka pobožnost Mariji nikdar ne dopade. Marija od vsakega hoče, da naj pred vsem drugim svoje dolžnosti natančno spolnuje, po tem naj še le, če mu čas dopušča, druge slovesnosti ali božje pota obiskuje, pa ne iz radovednosti, ampak s pobožnim in spokornim duhom.

c) Zadnjič moramo pri vseh naših pobožnostih čist in dober namen imeti. Najbolj smo dolžni Marijo prositi, da nam pomaga iz dušnih nadlog, ter božjo voljo spolnovati in v čednostih rasti, in po tem še le, da nam pomaga v časnih potrebah, ako je to po volji božji in našim dušam v zveličanje. In storimo kaj ali darujemo kakošno reč Mariji v čast, storimo vselej z dobrim namenom, ne zato, da bi ljudje vedeli, kaj smo dali ali storili, ampak le iz ljubezni do Marije. Ljudje sodijo po zunanjem, kar vidijo; Marija pa gleda na čisto serce in dobri namen.

Bil je neki bogat pa prevzetan gospod, ki je hotel s svojim

premoženjem brez ptuje pomoči Mariji devici lepo cerkev postaviti. Tudi drugi bi radi pomagali, pa niso smeli, ker je bilo oestro prepovedano. Neka uboga, pa pobožna vdova je za te prepovedi del britko žalovala.

Prigodi se, da nekega dne voli peljejo težko naložen voz pečovja za cerkev mimo njene hišice, in zavoljo klanca ne morejo izpeljati. Ženici se voli smilijo in jim prinese peščico sena, ter zdihne k Mariji rekoč: „Ti veš, o Marija, da bi rada kaj pripomogla k zidanju tvoje cerkve; ker pa družega ne smemo dati, ti darujem to peščico sena, katero trudnim volom dam, da bodo lažje v tvojo čast pečovje izpeljali.“

Cerkev je bila dodelana in lepo ozaljšana. Nad vrata pusti gospod tablico nabiti, na kateri je bilo z zlatimi čerkami zapisano: da je on sam brez ptuje pomoči to cerkev sèzidal. Toda kaj se zgodi? Drugo jutro ni bilo na plošici več gospodovega imena, ampak namesto njega je bilo ondi ime uboge vdove zapisano, tako da je bilo brati, kakor bi bila uboga ženica brez ptuje pomoči cerkev sèzidala. Ko prevzetni gospod to zve, ukaže hitro ime žene izbrisati in svoje zapisati. Drugo jutro je bilo spet ime ženice na tabli. Ves serdit ukaže gospod v tretje svoje ime zapisati, ter misli da mu kaka hudobna roka nagaja, torej ukaže tudi močno stražo k plošici postaviti. Pa vkljub straži se je tudi tretje jutro videlo ime vdove na plošči.

Sedaj spozna gospod, da to dela neka nevidna roka, ter pokliče vdovo pred se, da bi od nje pozvedel, kako pride njeno ime na ploščo. Ženkica se boji in trese, ter pove gospodu resnico: da ni zunaj peščice sena prav nič darovala za zidanje cerkve. Gospod je po tem svojo prevzetnost obžaloval in postal ponižen častilec Marijin. Učite se iz tega, ki se radi hvalite, koliko ste za zidanje cerkve dali, in koliko ste že za cerkev storili, da Marija ne gleda na to, kako veliki da so darovi, temuč na dober namen, s katerim pobožnost opravljamo, ali h cerkvam kaj pripomagamo.

Sklep.

O žegnana med ženami, Marija mati mila in prelepa angeljska kraljica, bodi češčena! Tebe je sam Bog počastil, — počastil te je angelj Gabrijelj, — blagrovala te je tvoja teta sv. Elizabeta, — slavo ti prepeva nebo in zemlja; pomagaj tudi nam te vredno častiti, kakor te angelji in svetniki v nebesih časté. Amen.

Šmarnice.

(Blagoslovljen — žegnan — je sad Marijin.)

„Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa.“ (Luk. 1, 42.)

V v o d.

„Žegnana si med ženami!“ Tako je angelj Gabrijelj Marijo pozdravil. Po tem angeljevem pozdravljenju se Marija vzdigne in gre jaderno črez goro, obiskat svojo teto Elizabeto in jej srečo voščit, da se je Bog tudi na njo milostno ozerl. Kedar pa Marija v Caharijevo hišo stopi in svojo teto lepo pozdravi, prigodi se veliko čudo. Dete v Elizabetnem maternem telesu veselo poskoči, ravno kakor bi bilo hotlo pozdravit božjega Sina, kterega je Marija pod svojim deviškim srcem nosila. In ob enem, ko je bilo dete Janez po Jezusovi pričujočnosti posvečeno, je bila tudi Elizabeta napolnjena s svetem Duhom. In ravno sv. Duh je Elizabeti razodel, da bo Marija Jezusa rodila, Odrešenika sveta, torej je zaupila z velikim glasom: „Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa“. Elizabeta je tedaj angeljeve besede: „Žegnana si med ženami ponovila, in tem besedam še pristavila: „In žegnan je sad tvojega telesa.“

Smo pa, kristjani moji! pretečeno nedeljo slišali, kako je Marija slavljenja od Boga, od angeljev in od ljudi; bomo pa danes premišljevali: zakaj je Marija toliko slavljenja in hvaljenja. To nam povejo besede, ktere je sv. Duh Elizabeti na serce položil: „Žegnan je sad tvojega telesa!“

O Marija! prelepa majnikova kraljica, zavoljo svojega žegnanega sada toliko slavljenja devica, bodi pozdravljena!

Razlaga.

„Žegnana si med ženami!“ S temi besedami je angelj Gabrijelj Marijo pozdravil. In ravno te besede je ponovila tudi sv. Elizabeta in jim še pridjala: „In žegnan je sad tvojega telesa!“

1. Žegnana si, to je, izvoljena, oblagodarjena si, o Marija, pa ne samo med vsemi ženami, ampak med vsemi ljudmi, med vsemi angelji, med vsemi stvarmi! Povišana si, o angeljska Kraljica, nad vse izvoljene duhove, nad vse angeljske kore; vse nebesa te hvalijo in vse kerščanske ljudstva na zemlji te slavijo. Spolnujejo se besede, ktere si sama od sebe govorila: „Glej! odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“

2. Zakaj pa je Marija toliko gnad zadobila? Zakaj je Ona toliko hvaljena v nebesih in na zemlji? Kratek odgovor je: Marija je od Boga brezštevlnih gnad prejela in je hvaljena od nebes in

zemlje zavoljo njenega božjega sadu; Sv. Duh sam je to Elizabeti razodel, zato je pa tudi ona ne samo Marijo pozdravila, ampak tudi njeni božji sad spodobno počastili rekoč: „Žegnan je sad tvojega telesa.“

3. Idi moj kristjan! kakošno jasno noč pod milo nebo ter poglej gor na nebeški strop, kaj vidiš? Vidiš prelepi mesec, ki blede sveti in hodi tiho svoj pot že več tisoč let. Od koga pa dobivlja mesec svojo svitlobo? — Od solнца. — Vidiš brezštevilno zvezd na nebu migljati kakor toliko milijonov lučic, ktere je Vsega-mogočni krog svojega trona prižgal. Kdo pa daje zvezdam svitlobo? Solnce. — Sedaj pa obrni svoje oči od nebeških višav in poglej okoli sebe. Videl boš pisanih rožic prelepo cvetje, zelene trave rast in vse sorte žita bogato klasje. In po drevju skakljajo vesele tičice, pridna bučelica pa iz odpertega cvetja sterd zakajema in vosek pobira. Kdo pa daje rožam žlahno dišavo? kdo razžene cvetje in kdo slika rastline in zelišča tako lepo? Solnce. — Žlahna vinska kapljica ti dobro diši, pa tudi mošta se ne braniš, in kruh ti je črez vse. Kdo pa zmeči vinsko jagodo, da sladka postane? Kdo zori žito in sadje? Solnce. — Od prelepe božje stvari, od solнца namreč, dobivljajo druge stvari toploto in svitlobo. Solnce ogreva pa tudi vse živalice, ogreva tudi tvoje ude in mlade lica rdeče slika. O kakošna žlahna stvar božja je tedaj ljubo solnce!

Obrnimo to na Marijo! Od koga je zadobila Marija toliko milosti, odkod ima svojo lepoto? Od „solнца pravice“. In to solnce pravice je Jezus Kistus, visoko češčeni Bog in začetnik vseh gnad. In ta Jezus je tisti Marijni žegnani sad, ktereга Elizabeta blagruje, rekoč: „Žegnan je sad tvojega telesa!“

Kakor zlato solnce ves svet razsvitljuje, ogreva in poživlja; tako je tudi Jezus, Marijin žegnani sad, svojo mater vso posvetil in z vsemi milostmi napolnil. Ona je žegnana med ženami, ker je začetnika vseh gnad porodila. Njeni deviški sad je naš Odrešenik, — naš Gospod, — naš Bog — je Jezus, v česar imenu se vse kolena pripogujejo v nebesih, na zemlji in pod zemljo.

Kedar tedaj Marijo častimo in hvalimo, ne sliši naša hvala in čast toliko nji, kakor pa Jezusu, žegnanemu sadu njenega telesa. In da nikdar ne bi dvomili, da v Marijnem deviškem sadu Jezusa hvalimo in častimo, je sv. katoliška cerkev Elizabetinim besedam še pristavila ime Jezus. In to je tisto presveto ime, v katerem edino zamoremo zveličani biti.

O žegnana Marija, žegnana med ženami, in še bolj žegnan je sad tvojega telesa Jezus! Kdo te ne bi pozdravljaj s cerkveno pesmijo:

„Kakor solnce v zarji zlati
V svitlem tronu prisija,
Tako v tebi, sveta Mati!
Bog častitljiv tron ima.

V tronu tvojega telesa
 Je prisvetil Jezus sam,
 Da bi kazal pot v nebesa
 Nam zgubljenim grešnikom.“

Jera, zavoljo svoje pobožnosti od vseh poštenih ljudi spoštovana vdova, je imela edinega sina, pridnega Jurja. Juri je tudi svojo mater priserčno ljubil in jih pošteno preživljal. Bil je pa za tega del srečen pri vseh svojih opravilih.

Nekega dne pride Jera vsa solzna domu, ker so jej Jurčeta v žold vzeli, da se poskusi za cesarja in njegove pravice.

Že je stal Jurče med svojimi tovarši, da jo odrine na Laško, ko prileti žalostna mati, vdova Jera, da od svojega Jurčeta, katerega morebiti nikdar več videla ne bo, slovo vzame. „Volja božja je,“ pravi žalostna mati, „da moraš žolnir biti. Idi tedaj v božjem imenu, serčno se vojskuj za našega cesarja in milo domovino. Bog, ki je nekdanj hrabre Makabejce blagoslovil, bodi s teboj!“

Po teh besedah mu obesi sreberno svetinjo na vrat s podobo Marije prečiste device, in pravi: „Nosi to svetinjo, dokler živiš; pa zaupaj v Boga in Marijo, prečisto devico, in Bog te bo varoval, in Marija bo zmiraj tvoja dobra mati.“

Sin obljubi materno voljo spolnovati, zauka pa zapoje in Jurče maršira s tovarši nad puntarske Lahe. V treh mesecih potem se že s sovražniki skusi. Dobro jih je klestil in marsikteri puntar se je pod njegovo oestro sabljo zvern timer. Tu sproži za germom skriti sovražnik svojo puško na Jurčeta. Dobro je meril, ker svinčena je zadela Jurčeta ravno v persi. Juri bi bil gotovo obležal, ako kroglja ne bi priletela na ravno tisto svetinjo, ktero so mu mati za slovo dali. Svinčena kroglja od precej velike svetinje odskoči in Jurčeta le prav dobro pretrese.

Sovražnik je bil vgnan, in Jurče se s slavo ovenčan in od samega cesarja pohvaljen nazaj k materi verne. Jurče pove materi, kako mu je blagoslovljena svetinja življenje rešila, mati pa Boga hvali in pravi: „Glej, Jurče! kako dobro je zaupati v Boga in Marijo materno varstvo.“

Iz te resnične zgodbe spet lahko spoznate, kako pomaga Marija vsem, ki v njo zaupajo. Ona je najboljša mati nas vseh, njenih otročičev.

Sklep.

In ravno tej usmiljeni materi v čast smo začeli majnikovo pobožnost in nji v čast jo tudi končamo. Šest pridig sem vam od Marije govoril, iz katerih ste lahko spoznali, kako dobro mater nam je Bog v Mariji dal. Smo tudi le prvi in drugi del prelepe Češčene-

marije premišljevali, vendarle smo dosti lepih nauk čuli, Bog, da bi jih le tudi v svojih srcih ohranili!

Ko Mariji posvečeni majnik končamo, obžalujem le, da so nekteri farmani le še vselej preveč merzli, kedar gre za Marijno čast. Svoje merzlo serce do Marije, katero bomo vsi ob smertni uri potrebovali, so s tem na znanje dali, da so majnikovo pobožnost tako slabo obiskovali. To je gotovo znamenje červivega serca. Tolaži me le to, da je bil Bog volje vsem Sodomljanom prizanesti, ako bi bilo med njimi le deset pravičnih. Obojimo to na majnikovo pobožnost. Upam, da merzloto do Marije premnogih mojih farmanov bo popravila pobožna molitev pridnih častilcev in častilk Marije med vsemi ženami žegnane Device. In za slovo Majnikove pobožnosti:

„Na to svetinjo,“ je rekla mati Jera Jurju, „imej jo zmiraj na persih, ter zaupaj v Boga in Marijo prečito devico!“ Nate tudi vi svetinje in te so vsi božji nauki, katere sem vam v tem mesecu razlagal. Nosite jih ne na persih, ampak notri v srcih, ter zapajte v Boga in božjo mater in ne bote zgubljeni! Živite pa tudi tako, da bote vredni božje pomoči in Marijne materne ljubezni. In ko vam obečam, da vam ob priložnosti razložim tudi tretji del Češenemarije, pa prosite vi Marijo, naj se z maternim očesom tudi na vašega pridigarja ozre, ki je njene pomoči najbolj potreben. — Naj živi Marija! V tvoje materne roke, prelepa majnikova Kraljica! položim vse v tem mesecu v tvojo čast govorene besede, ti pa jih blagoslovi, gnade polna Gospa, in s svojim žegnanim sadom, z Jezusom, božjim detetom, nas blagoslovi vse skupaj! Amen.

Osnovane postne pridige

o drevesu v paradižu, o drevesu na Kalvariji in o drevesu v katoliški cerkvi.

V. Postna pridiga.

(Drevo sv. katoliške cerkve.)

„Nebesko kraljestvo je podobno ženofovemu (gorčičnemu) zernu, katero je vzel in na svojo njivo vsejal.“ (Mat. 13, 31.)

Vvod.

Drevo v paradižu nam je prineslo greh, vse nadloge in težave, telesno in dušno smert. Kar nam je škodovalo to drevo, popravilo je drevo na Kalvariji: „Zveličanje človeškega rodu je Bog postavil na les sv. križa, da bode tisti, ki je na lesu zmagal itd. . .

To drevo nosi samega Jezusa, pravega Sina živega Boga: in kakošnega nosi?! Poglejte vsega v ranah in v kervi . . . Vse to, da nam pridobi odpuščanje grehov, milost in pomoč itd. . . . To nam pa tudi daje prelepih nauk: Boga neskončno pravičnega se bati, neskončno resničnemu itd. . . . Vsako drevo pa vsahne in konec vzame; drevo sv. križa se pa nikoli ne posuši, ne obleti — vedno cveti, zori in donša obilno najzlahtnejšega sadu. Kje pa je to drevo? Jezus na to vprašanje sam odgovarja: „Nebeško kraljestvo je podobno . . . Sv. Jezusova cerkev je tisto prečudno drevo, in od tega hočem danes govoriti.

Razlaga.

Nebeško kraljestvo je podobno . . .

1. Drevo sv. cerkve je Jezus sam zasadil.

Jezus je prišel odrešit in zveličat vse ljudi vseh časov in krajev. „Glejte, jagnje božje . . .“ Tako je Bog svet ljubil, da je dal . . . da se nobeden . . . „Nihče ne pride k Očetu . . .“ Ni imena ljudem danega, v katerem . . . Toraj je bilo treba, da jo Jezus tako oskerbi in uravna, da morejo njegovega odrešenja in zveličanja udeležiti in se zveličati vsi ljudje vseh časov in vseh krajev.

To je Kristus tudi storil. „Kakor je Oče mene poslal . . .“ Pojdite po vsem svetu . . . „Poslal vam bom drugega Tolažnika, duha resnica . . .“ Glejte, jes sem pri vas vse dni do . . . In šli so aposteljni po vsem svetu . . . učili, kerščevali, sv. zakramente delili, sv. mešno daritev . . . Tako se je zasadilo drevo sv. cerkve; pa stalo je veliko truda in kervi. (More se popisati, kaj je Jezus, kaj so aposteljni terpeli.)

2. Drevo sv. cerkve nosi, zori in daje ravno tisto žlahtno sadje, katero nam je prineslo drevo na Kalvariji. Jezus nas je učil pravo, božjo vero in resnico; — tudi sv. cerkev ravno to in je nezmotljiva. — Jezus nam je na drevesu sv. križa odpuščanje grehov; tudi sv. cerkev: „Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe . . . Jezus nam je pridobil milost in pomoč božjo; tudi sv. cerkev: ima ssv. zakramente, sv. mešo, molitve, procesije . . . po katerih nam . . . „Karkoli bote Očeta prosili v mojem . . . — Jezus nam je pridobil večno zveličanje; tudi sv. cerkev . . . Kdor veruje njen nauk, in po njem živi, kdor prejmlje presv. zakramente . . . ta sme upati, da pride v večno . . . „Kdor bo jedel od tega kruha, ostane v meni, bo živel, in obudil ga bom . . . zastava večnega zveličanja.

3. Drevo sv. cerkve Jezus očividno varuje. Priden vertnar obvaruje žlahtno drevje; tudi Jezus tako. „Ti si Peter . . . peklenska je ne bojo premagala . . .“ In zgodovina 18 stoletij nam živo priča, da . . . Le pogledjmo vsaj malo v to zgodovino. Najpred

Judje . . . potem ajdje 300 let — kri je curkoma . . . sekali, derli . . . morili so kristjane . . . Tudi krivoverci (Arij — Mohamed — Luter — Darvinijanci itd. . .); koliko najhujših burij je butalo na Petrovo skalo . . . posebno naše dni? Pa vse zastonj! Resnico je govoril jud Gamaliel: „Ako je to delo človeško . . . ako pa je božje . . .

Sklep.

To je drevo sv. katoliške cerkve: Jezus ga je zasadil, — visoko mu je stalo to delo, — ga varuje — in tako stoji to prečudno drevo vsred najhujših burij in nam donša pravi nauk, božjo milost . . . In čuda! Drevje nosi in zori svoje sadje le enkrat v letu . . . to pa vsak den — uro — minuto — Srečen, kdor terga od tega sadu! Posebno pa obilno rodi letos, ko obhajamo sv. leto. Zatorej bom zanaprej govoril o svetem letu in klical vas z besedami sv. Pavlja: „Ob prijetnem času sem te uslišal, in v dan zveličanja sem ti pomagal. Glejte, zdaj je prijetni čas; glejte, zdaj je dan zveličanja“! Amen.

Kratke pridige za sv. leto.

Za cvetno nedeljo.

(Kaj je sv. leto?

Hosana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem.“
(Luk. 21, 9.)

V v o d.

Slovesno so današnji den Jezusa vpeljevali v mesto Jeruzalem: „Položili so ljudje svoje oblačila na oslico in so Jezusa gori posadili. Silno veliko ljudi je razgrinjalo itd. . . v imenu Gospodovem.“

Tudi mi deržimo pranteljne v rokah; sv. cerkev jih blagoslovlja in mi jih nosimo v procesiji okoli cerkve. Nazaj gredé najdemo cerkvena vrata zaperta; poterka se s sv. martro na nje in odpro se. Med tem se prepevljajo slavne pesmi Jezusu, ki nam je s svojo smertjo na križu zaklenjena nebeška vrata spet odperl. Glejte, to je sad, ki nam ga je doneslo drevo na Kalvariji.

Ravno to drevo pa stoji v sveti cerkvi, nosi in zori vse te sadove, ktere nam je doneslo drevo na Kalvariji. Posebno lepo cveti to drevo in obeta obilno sadú ravno te tedne, ko obhajamo

sv. leto. Veselo so peli v saboto zvečer pred I. postno nedeljo vsi zvonovi po vseh cerkvah cele škofije in nam oznanovali, da se nam je pričelo sveto leto. Od sv. leta hočem vam danes govoriti in povedati:

1. Kaj je sv. leto bilo nekdaj, in 2. kaj je sv. leto zdaj? —

Razlaga.

Že judje v starem zakonu so obhajevali sv. leto.

1. Kaj pa je sv. leto bilo nekdaj pri judih?

Sam Bog je judom zapovedal obhajevati vsakih 50 let sveto leto. Tako je govoril Bog (Lev. 25, 8.) „Naštej sedem letnih tednov, to je sedemkrat sedem, kar znaša 49 let, in v sedmem mesecu deseti den s trobento naznani čas milosti po vsej svojej deželi, in in posvečuj 50. leto in ga imej v odpuščenje vsem stanovnikom tvoje zemlje, ker je sveto leto. Vsak človek se poverni na svojo staro posestvo in idi k svoji rodovini, ker je sv. leto — ne sejte, ne žanjite, samorastnine poljske in goričke ne spravljajte“. — Deut. 31, 10.) „Vsi izraelci naj pridejo pred gospoda, in prebiraj jim sv. postavo, in naj jo poslušajo moži, žene, mladina, tujci in naj se učijo Boga častiti“. — Tako je Bog zapovedal obhajati sv. leto.

a) Vsako sv. leto je dobil vsak svoje staro posestvo. — Če je po nadlogi ali po uvimih posestnik moral svoje zemljišče oddati, je željno čakal on ali njegova rodovina, da bi prišlo sv. leto, naj bi svoje posestvo zopet dobili. Koliko veselje je bilo za nja in celo rodovino, ko so naenkrat zopet posestniki postali! Bog je zapovedal: Vsaki se naj poverne na svoje staro posestvo, ker sveto leto je.

b) Sveto leto so jetniki in sužniki postali prosti. — Pri divjih narodih v starih časih, in še zdaj pri divjakih, postavim v Afriki, kamur še luč svete vere prisvetila ni, so z ubožnimi ljudmi ravnali kakor pri nas še z neumno živadjo pošten človek ne ravna! — Težka dela so morali opravljati in so bili do kervavega tepeni, zvezali so jih in v ječo pometali brez vsake postrežbe! Otroke in žene so jim ali poprodali ali pobili! Kako zdihujejo taki reveži pod težo suženstva, kako željno so gledali za odrešenjem, kako priserčno so se veselili 50. leta, ko je postal vsak jetnik prost in vsak sužnik rešen in se je povernil k svoji rodovini domu! (Lev. 25, 39. — Tičica rada zleti iz ptičnika, če ji tudi dobro strežeš, in si preveselo zapoje, ko prosto pod milo nebo zleti, tako veseli so bili reveži, ko so se jim v svetem letu vse sponje razklenile.

c) Sv. leto je bil vedno praznik! Nič seni smelo delati celo leto, nič sejati, nič žeti, nič spravljati, popolno praznik je bil celo leto. Vse so si morali poprejšnja leta priskerbeti: živež in obleko! V svetem letu pa so morali le besedo božjo poslušati,

Boga častiti in moliti! Tudi to je bilo za pobožne ljudi veliko veselje, da so brez skerbi bolj obilno, ko navadna druga leta, Boga dobrotljivega Očeta smeli in zamogli počastiti z molitvami in daritvami. Sveto leto je bila doba dušnega veselja in oživljenja!

d) Pa tudi za ubožce je bilo sv. leto veselo! Kar je samotež prirastlo na njivi ali gorici, smeli so vse ubožci pobrati. Eno leto tudi na neosnaženih sadnikih zamore obilno okusnega sadja prirasti, njive, eno leto ne obdelane, bi še tudi nekaj obrodile, kar se je poprejšno leto raztrosilo ali sprežalo ali pustilo; in gorice eno leto ne obrezane ne okopane pa bi še vendar nekoliko obrodile, in vse to je bilo le ubožcem dovoljeno pobirati. — Veselo so čakali 50. leta, in zahvaležno so pobirali božje darove ubogi ljudje. — To je bilo sv. leto pri nekdanjih judih; vse, mlado in staro se ga je veselilo! Sv. leto je bila doba ljubelega miru, sprijaznosti in rešenja! Kaj pa je sv. leto pri nas zdaj?

2. Kakor obilno drugih navad ali običajev smo tudi sv. leto ali jubilej od starih narodov judovskih sprejeli, vendar tako, da se je sv. leto vsako „stoto“ leto obhajalo po zapovedi papeža Bonifacija VIII. — Vendar so papež Klement VI. l. 1343 skrajšali dobo na vsakih 50 let jubilej; papež Urban VI. pa so l. 1389 v spomin Jezusovega življenja vsako 33 leto jubilej postavili; in že le leta 1470 so papež Pavel II. zapovedali sv. leto obhajati vsako pet in dvajseto leto, kar še dandanešnji velja. Mi kristjani obhajamo jubilej ali sv. leto leto vsako 25. leto ali tudi ob drugih imenitnih dogodbah, naj bi tako vsem kristjanom bilo mogoče sv. leto doživeti in se božjih milost jubileja udeležiti. — Sv. leto je tudi za nas kristjane veseli čas, v katerem se nam cerkveni zakladi odpirajo in nebeški mir in zveličanje od Boga dobivamo.

a) Če tudi o svetem letu zadolženec svojega posestva zopet ne dobi, ki ga je zapravil, ali po nesreči in nadlogi oddati moral, vendar drugo posestvo, še imenitnejše, ima, katero ravno o svetem letu zrešiti in odkupiti zamore in to je neumerjoca duša. — Naša duša je več vredna ko najlepša njiva ali travnik; naša duša je cenejša kakor najboljše gorice; naša duša presega vse dragocenosti, vse zaklade; celo vse bogastvo vsega sveta je proti naši duši le kakor pest praha, ter brez vrednosti v božjih očeh. Kdor je dušo zapravil, je vse zgubil. Kdor je svojo dušo sovražniku prodal po slabem in grešnem življenju, vsaki grešnik ima posebno letos o sv. letu najlepšo priložnost, da se poverne k Bogu, reši svoje posestvo iz satanove oblasti po sv. rešnji kervi, ki je cena našega odrešenja! Solnce milosti božje ti kaj prijazno sije, da si rešiš svojo dušo.

b) Jetniki in sužniki so bili v sv. letu spuščeni; tudi ti si menda postal sužnik hudega duha, svojega gospoda Jezusa pa si zapustil, akoravno si mu pri sv. krstu zvestobo in službo obljubil. — Dolga leta že si vjet, rad bi se bil izkopal in rešil satanovega jarma, pa

nikdar si nisi prav prizadeval, nisi imel resnične volje, milosti božje nisi dobro porabil in tako si dobrega gospoda Jezusa zapustil in hudobnemu duhu si dolga leta služil! Zdaj je zadnji klic, zadnji čas je, da se rešiš iz satanove službe; prosi Jezusa o sv. letu, da ti pomaga iz ječe in verig večnega pogubljenja. Jezus te rešiti hoče, ti podaja svojo sveto roko, ti ponuja svojo pomoč: Vstani in spreglej svoje hudobije. Čas je iz spanja vstati, Jezusa obleči, in mu zopet zvesto služiti! Vesel je jetnik, ko zapusti težko ječo in železne sponje; še bolj vesel mora biti človek v sv. letu, ko nam Bog priložnost podaja se rešiti ječe večnega ognja.

c) Sv. leto je veselo leto pri nas kristjanih zavoljo posebnih pobožnost! Sicer nimamo celo leto praznika kakor judje, pa vendar se tudi nam priložnost podaja več moliti, večkrat sv. zakramente uživati, sv. odpustkov se udeležiti, sv. nauke poslušati. — Celi svet se giblje, velikaši in bogataši potujejo v Rim, da bi tam na grobu sv. Petra in Pavla od sv. očeta, Jezusovega namestnika, sv. odpustke sprejeli; tudi mi se bomo zbirali v obhodih ali procesijah, molili in peli, da bi Boga častili, in jezo božjo pomirili. O da bi se pri nas milost božja razlila! Da bi se grešniki zdaj o sv. letu vsi spreobrnili k Jezusu, svojemu Zveličarju!

Sklep.

To je sv. leto, to je prijetni čas, o katerem nam ponuja svojo milost. O Jezus! pomagaj nam, da te tako častimo in poslavljamo, kakor judovsko ljudstvo v današnjem sv. evangelju. — „Hozana ... v imenu Gospodovem“! Amen.

Za velikonočno nedeljo.

(Sv. leto je; ustanimo iz grešnega groba!)

Kakor je Kristus od smerti ustal po veličastvu Očetovem, tako tudi mi v novem življenji hodimo!¹² (Rim. 6, 4.)

V v o d.

Gledali smo Jezusa v postnem času, kako je za nas terpel in umerl. Dal je na sv. križu svoje življenje, da je tisti, ki je v paradizu na drevesu premagal, tudi na drevesu na Kalvariji premagan bil. Zatorej gledamo danes Jezusa na sv. altarju kot zmagovalca: zmagal je greh, smert in pekel in pridobil nam in drago kupil odpuščenje grehov, božjo milost, večno življenje in sodnji den častitljivo ustajenje. Vse te neprecenljive darove nam je Jezus pridobil

na drevesu sv. križa, in zasadil drevo sv. cerkve, da nam to žlahtno sadje nosi in zori do konca sveta. Vsako leto, vsako uro nam sv. cerkev to žlahtno sadje ponuja, posebno pa letos, ko ravno obhajamo po milosti in dobroti našega sv. očeta papeža Leona sv. leto. Iz poslednje pridige že veste, kaj je sveto leto; naša sv. cerkev ima svojo zakladnico popolnoma odprto in nas vabi, naj bi prišli in obilno zajemali iz te zakladnice. Zatorej vam mislim danes povedati, kaj nam je pred vsem drugim storiti, da deležni postanemo, teh svetih darov, ki nam jih ponuja sv. cerkev ob času sv. leta. Kaj mislite, ljubi moji, nam je pred vsem drugim storiti? Pred vsem drugim nam je treba storiti to, česar nas opominja velika noč, veseli praznik, ki nas spominja, da je Jezus Kristus vesel od smerti ustal: „Kakor je Kristus od smerti . . . Ustati moramo po duhovno; grešnik je na duši mertev in ne more ničesar storiti za večno življenje. Pred vsem drugim je torej treba, da u s t a n e m o iz grešnega groba, in od tega hočem danes vam govoriti. Kazal vam bom:

1. Kaj nas opominja, da bi morali . . .
2. Kaj pa je od naše strani krivo itd. . . . (vse ravno tako, tako, kakor je zgorej od 112 do 117 strani tiskana II. Fr. Cvetkova pridiga za veliko noč.

S k l e p.

Vsi obhajamo veliko noč, vse ustaja iz zimskega groba. Tudi naša duša morebiti mrtva leži v grešnem grobu in bo morebiti skoraj pokopana v večno smert, v strašni grob peklenškega ognja. Glejte, zdaj je čas milosti božje; sv. oče papež so nam odperli bogate zaklade sv. cerkve. Oh usmiljeni Jezus, ki si nam te darove sv. cerkve tako drago kupil, da si za nas svojo kri prelil in svoje življenje dal, danes pa spet vesel od smerti ustal, oh pomagaj nam! Podaj nam svojo mogočno roko, s katero si sv. Petra iz morja potegnil; potegni tudi nas iz grešnega groba, in pomagaj nam, da ponujeno novo leto vredno obhajamo, se zakladov sv. cerkve deležne storimo in večno zveličamo, Aleluja — Amen!

Za velikonočni pondeljek.

(Sv. leto — velika sreča.)

„Odperle so se jima oči in sta Jezusa spoznala.“
(Luk. 24, 31.)

V v o d.

Dva učenca, ki sta hodila v . . . sta imela veliko srečo, da se jima je Jezus pridružil, ž njima govoril in jih podučeval. Ona ga pa nista spoznala, oči so bile njima zaperte; nista vedela od sreče, ktere jima je došla. Ravno taka se bode nekterim godila v tem sv. letu, ki ga ravno obhajamo; oči jim bodo zaperte, da ne bodo vidili in spoznali sreče, ki se jim ponuja. Zatorej bom skušal jim danes oči odpreti, da spregledajo in spoznajo srečo, ktera jim je na ponudbo o svetem letu. Zatorej pravim: Sveto leto je velika sreča.

Razlaga.

Sv. leto je čas, ob katerem sv. oče papež odpró bogato zakladnico sv. cerkve in svojim vernim podelé popolnoma odpustke. Odpustki ne odpuščajo grehov: storjeni grehi se le v zakramentu sv. pokore odpuščajo; — ne odpuščajo večnih kazni: te se odpuščajo le v ssv. zakramentih; — ne odpuščajo pokore, kakor da bi grešniku ne bilo treba pokore delati; — odprite oči in spreglejte: Odpustki vsega tega niso, pa vendar so velika sreča za nas uboge grešnike. Odpustki odpuščajo časne kazni, ki bi jih morali terpeti ali v tem ali tam v vicah v unem življenji. In mnogoteri so dobički, ki jih nam odpustki donšajo.

a) Odpustki so prav zdaten pripomoček, s katerim si zamoremo zbrisati časne, z grehi zaslužene kazni, ktere bi morali v vicah terpeti. Sveta vera nas uči, da so muke, ki jih duše v vicah terpe, vse hujše in vse bolj boleče memo vseh muk in bolečin, ki se le koli nahajajo tukaj na zemlji. Teh muk in bolečin, ki bi jih morali v vicah terpeti, pa se najlagljeje rešimo in znebimo z odpustki; ker odpustki, ako se jih pridno poslužimo, nas najlagljeje obvarujejo vseh teh muk in bolečin. Kaj ne, da so po tem takem odpustki že od te strani prav koristni in dobrotljivi!

b) Odpustki pripravijo marsikterega grešnika na pot pokore in poboljšanja. Znašli so se marsikterokrat kristjani, ki so kar tje v en dan živeli, lahkomi seljno in brezbožno, ter so greh nakladali na greh. Če so se tudi kterikrat spovedovali, svojo spoved so opravljali kar brez vse resnobe, brez kesanja, brez trdnega sklepa poboljšati se, brez poboljšanja. Približal pa se je čas kakih odpustkov, postavim: sveto leto. In to jih je zdramilo,

ter na pravo pot obrnilo. Opravili so, in sičér prav dobro opravili veliko spoved, se resnično spreobrnili, in posihmalo niso nobenega smertnega greha več storili. Tako tedaj marsikteri kristjani od odpustkov izpeljujejo svoje spreobrnjenje in poboljšanje. Kako zveličavni so pri tem takem odpustki, kako dobrotljivo je posluževati se jih!

c) Odpustki pripomorejo, da verniki bolj pogostoma prejemajo zakramente svete pokore in svetega reš-njega Telesa. Ako bi se odpustki nikdar ne dobivali, mlačni kristjani bi beržeje ko ne k spovedi in svetemu Obhajilu ne hodili več, kakor le samo enkrat ob letu; in tudi boljši kristjani bi, menim, da ne prejemali tolikokrat svetih zakramentov, kakor jih prejemajo zdaj, ko se odpustki delé. Odpustek tedaj nagiblje marsikterega kristjana, da gre k spovedi in svetemu Obhajilu; in ker se večkrat med letom odpustki delé, gre tudi večkrat k spovedi in svetemu Obhajilu, in s tim ne zadobiva le samo odpustkov po večkrat, ampak zadobiva tudi vse tiste milosti in dobrote, ktere se zadobivajo z večkratnim prejemanjem svetih zakramentov. Ali niso tedaj odpustki zares zveličavni!

d) Odpustki oživljajo in pomnožujejo gorečnost za pokoro. Odpustki nam v spomin sklicujejo obilne časne kazni, ki smo si jih zaslužili s svojimi grehi, in bi jih morali preterpeti ali na tem svetu ali pa na unem svetu v vicah; in to spominjanje nas nagibuje, da se iz hvaležnosti do Boga, ki nam za tako majhne spokorne dela, ki jih opravljamo, deli tolikanj dobrotljive odpustke, da se, pravim, iz hvaležnosti do Boga posihmalo greha varujemo, dragovoljno prevzamemo kake spokorne dela, in si prizadevamo, zares pobožno živeti. V to bomo še tem bolj spodbadani, ako si z odpustki v spomin sklicujemo spokornike nekdanjih dni, ki so tako oistro in tako dolgotrajno pokoro delali za svoje grehe. Njihov zgled mora tudi nas ogrevati in vnemati za pokoro. Vidite, kako zveličavni da so odpustki!

e) Odpustki nas vnemajo, da doprinašamo dobre dela. Kdor hoče odpustek zadobiti, mora tudi kako dobro delo storiti, ter kaj moliti, ali se postiti, ali kaj vbogajme dati. In oј koliko dobrega so sterili in še zdaj storé verni kristjani zavoljo kakega odpustka! Kdo bi preštel vse obilne molitve, ktere se obmolijo zavoljo odpustkov! Kdo bi prerajtal vse božje pota in vse obhode, ki se opravljajo zavoljo odpustkov! Kdo bi preračunil vso milošnjo, ktera se je razdelila zavoljo odpustkov! Kdo bi pregledal vse zatajevanja, ktere so se obverševale zavoljo odpustkov! Koliko cerkev so pozidali in bolnišnice postavili, koliko bratovščin vpeljali, in drugih naprav v dušni in telesni blagor bližnjega vravnali bogoljubni kristjani z obilnimi stroški in s tim namenom, da bi odpustke zadobili! Dobrotljivost in korist odpustkov je od te strani zares tako velika, da je nikdo ni v stanu prav preceniti.

f) Odpustki nas stolažilom napolnujejo v življenju in ob smrti. Ktera reč bi nek vernega kristjana bolj potolažila, kakor ga tolaži misel: „Odpustek sem zadobil; zaupam, da so mi zdaj odpuščene vse časne kazni z grehi zaslužene, in Bog zdaj ničesa več nima zoper mene“. In tako potolažilno mu bo, ako si bo zamogel o smertni uri spričevanje dati, ter reči: „Prizadeval sem si ves svoj živi dan, da bi zadobil obilno odpustkov; tudi zdaj sem odpustek zadobil za smertno uro; toraj si smem svest biti, da so mi časne kazni z grehi zaslužene večidel vse odpuščene, in da bom kmalu po svoji smrti v nebesa sprejet.“ Oj, to ti je tolažilo, katero življenje nareja mirno in pokojno in umiranje lahko!

g) Dalje odpustki se zamorejo tudi vernim dušam v vicah nakloniti. Ker odpustki niso drugega, kakor poraba zadostovanja Kristusovega in zadostovanja njegovih svetnikov, in ker so te zadostovanja namenjene za vse vernike, ni dvoma, da se zamorejo tudi dušam v vicah v prid obračati.

h) So odpustki kaj pripravi, da o takih časih, ko se nam tako obilni studenci nebeških gnad odpirajo, v naših omerznjenih sercih ljubezen do Boga in svojega Sina Jezusa oživijo, da se svoje skerbne matere svete cerkve poprimemo, ter jo rajši ubogamo. Oni nam živo kažejo, kako Bog ni samo neskončno pravičen, ampak tudi milostljiv; kako da nikoli ne želi, da bi se kdo pogubil, ampak da se vsak spokori in večno zveliča. Kdo, dragi moji! bi tako dobre in skerbne matere ne ubogal, in je vesel ne bil, ki tolikošne zaklade ima, in jih ne zapira, ampak z veseljem odpira, da se jih njeni otroci lepo vdeležujejo? Kdo bi zadovoljen ne bil, da se v naročji te skerbne matere znajde, ki je s svetniki v zavezi, in občestvo svetnikov ima? Kako prijazno nas kliče: O vi vsi, ki ste obloženi in veliko terpite, pridite semkaj, da vam butaro polajšam. In, oh veselje in sreča! verni in pridni otroci poslušajo mili glas svoje ljube matere.

Kaj nam pove lastna skušnja, kdaj se vendar tudi o delavnikih ali sv. nedeljah bolj pogostoma ljudje v cerkvi dobijo? Kdaj ljudje še vendar kaj obilniše k spovedi pridejo? Kdaj se vendar terdo serce semtertje omeči, da oko kako solzico prelije, da vest občutljiva postane, da grešnik za zveličanje svoje skerbeti začne? Bi se mar to godilo, ko bi odpustkov, ko bi sv. leta ne bilo? In v današnjih časih, ko so kristjani do molitve in resnične pokore tako merzli in nemarni, ko duh v veri in kerščanski ljubezni tako silno peša, ja umira, ali ni silno dobro za nas in naše neumerjoče duše, da se toliko kolikor oživi? O kako se veseli moje serce, ko se kakega sv. leta spominjam. Videl in slišal sem, da so ljudje ob dveh po polnoči že bili na nogah, po trije ali še več po poti in ulicah na glas molili, in sv. cerkve obiskovali, skoraj vsak zgrevanega serca veliko spoved delal, ker v teh časih imajo spovedniki oblast tudi od takih grehov odvezovati, ki jih sicer škof le za se

prihranijo. Res, o časih, ko se odpustki delé, se vera oživlja, upanje uterduje, ljubezen vnema, zemlja se ponavlja, nebesa radujejo, vice veselé, ker vse, kar kateri več stori, kakor kar ravno za se potrebuje, lahko za verne duše v vicah oberne. Tedaj vas še enkrat poprašam: Je pač še kateri med nami, ki bi ne spoznal, kako dobri, potrebni in zveličavni da so odpustki za nas? Kdor tega ne spozna, temu so oči zaperte, kakor dvema učencema, ki Jezusa nista poznala.

Sklep.

Slišali ste, priserčni poslušavci moji! koliko dobička nam doprinašajo sv. odpustki. Oni nam popravljajo, česar sami poplačati ne moremo; oni nas spominjajo, delati pravo resnično pokoro, da vsaj storimo, kolikor premoremo; oni oživljajo naše vero, podpirajo naše upanje in vnemajo našo ljubezen do Boga in bližnjega. Sv. odpustki so za nas res zveličavni. Premislite toraj in veselite se, da imamo spet toliko gorečega papeža, ki tako ljubeznjivo in serčno skerbijo za naše večno zveličanje! Veselite se in hvalite Očeta nebeškega, ki vas je po svojem neskončnem usmiljenju poklical v sv. katoliško cerkev, ki kot dobra mati skerbi in se trudi za srečo in blagor vseh svojih otročičev! Ja hvalimo Boga za sv. leto; zopet smo srečno doživeli sveti čas, o katerem sv. apostelj Pavelj pravi „Glejte, zdaj je prijetni čas; glejte, zdaj je dan zveličanja.“ (II. Kor. 6, 2.) Pa morebiti kdo poreče: Kar se o časih odpustkov doseči da, se ja da tudi druge dni storiti in doseči. Res je, da milost božja je vsak dan vnovič nad nami, in ni je ure ne po noči ne po dne, da bi se ne mogli in ne smeli Bogu bližati in rešenja in zveličanja najti; pa vendar so nekteri dnevi, v katerih nam je zveličanje bližej, kot drugekrati; so ure, o katerih Bog nam glasneje govori, in na naše serca terka; o katerih nas močnej gane, ljubeznjivejši vabi, nam obilniši odpušča in dobrotljivejši pomaga. Tak čas je bil nastopil Davidu, ko mu je prerok Natan njegov veliki dolg očital in mu odpuščanje od Boga oznanil: je nastopil mestu Ninivi, ko mu je prerok Jonas bližno pokončanje žugal; je nastopil Savlju, ko ga je nebeška svitloba obsijala in ga na tla poderla; je nastopil Avguštinu, ko je glas od zgorej zaslišal: Vzemi in beri; je nastopil Marjeti Kortonski, ko je svojega zapeljivca mertvega našla, tak sveti čas je nastopil zdaj nam vsem, ki nam je oznanjeno sv. leto. Hvalimo Boga iz celega serca, ker zdaj je prijetni čas, zdaj je čas zveličanja. Sv. leto je velika sreča! Amen.

I. povelikonočna nedelja.

(Kaj storiti, da se udeležimo sv. leta?)

„Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zadržali so jim zadržani.“
(Jan. 20, 23.)

V v o d.

Na drevesu sv. križa nam je Jezus pridobil odpuščanje grehov: „To je moja kri, ktera bo prelita . . . Vsak dobrotnik pa tudi more postaviti pogoje, ktere mora vsak spolnovati, kdor hoče njegovih dobrot deležen postati. V današnjem sv. evangelju nam Jezus jasno pove, kako zamore človek odpuščanje grehov zadobiti: „Kterim bote grehe odpustili . . . Od tistihmal odpuščajo duhovniki v Jezusovem imenu in po božji oblasti grešnikom grehe, naj jih bode še toliko, naj si bojo še tako veliki.

Z grehi se pa odpustijo tudi večne kazni, — to je grešnik, kteremu so se grehi odpustili, ne pride, ko bi umerl, v pekel, pa tudi ne v nebesa, ampak v vice, da se tam po časnih kaznih očisti za sv. nebese. Pa — veselimo se; aleluja! Sv. leto je tisti čas, o kterem grešnik ne zadobi samo odpuščanja grehov in večnih kazni, timveč tudi odpuščanje časnih kazni, ktere bi moral že tukaj ali tam v vicah terpeti. Glejte, kolika sreča je sv. leto! Srečni vsi, ki smo ga doživeli, pa še trikrat bolj srečni tisti, ki si sveto leto obračajo v svojo srečo in zveličanje.

Rad verjamem, da ga ni tukaj med nami, ki bi serčno ne želel, si pridobiti dušnih dobrot sv. leta. Poslušajte torej vsi, kaj vam danes povem? Povedal vam bom: „Kaj naj storimo, da si pridobimo milost in dobrot sv. leta.

Razlaga.

Kdor hoče si pridobiti milosti in dobrote sv. leta, mora:

1. Znajti se v stanu posvečujoče gnade božje, to je: čist mora biti vsaj vsakega smertnega greha. Z odpustki, to veste, se odpuščajo le samo kazni, in sicer časne kazni. Te kazni pa nam ne morejo odpuščene biti, dokler se nas derži vzrok teh kazni, to je greh. Kdor se v smertnem grehu znajde, on je le mladica, odtergana od Kristusa, ki je duhovna terta; je mertev ud duhovnega telesa, ktero je sveta cerkev, in zato tudi ne more deležen postati odpustka, dokler se v takem stanu znajde.

2. Opravljati dobra dela pobožnosti, ljubezni in zatajevanja. Ta dobra dela so nam vsem znana.

a) Molitev. Molitev je prvi in najboljši pripomoček, da se

duh prave pokore obudi, in moč in serčnost za kaj dobrega dobi. Kjer se moli, tam se volja in gorečnost do pokore še obrani, kjer se molitev opušča, tam se k grehu široka cesta popravlja. Kako prav ima naša skerbna mati, da nam pri odpustkih med vsem drugim sv. molitev. priporoča, za katero druge pokorivne dela že same od sebe pridejo. Od teh molitev je včasih več, včasih menj, toda vselej se morajo tako opravljati, kakor so od sv. cerkve naložene. Včasih se natanko pove, koliko in kaj, kje in kako da naj se moli. Ne sme se pa tukaj najemati, da bi kdo drug namesti njega opravljal, ker odpustkov je deležen le tisti, ki opravi, kar in kakor je ukazano. Da so sešne cerkve odločene, v katerih naj se moli za razširjenje sv. cerkve, za spreobrnjenje nevercev in krivovercev, za edinost vladarjev, za vterjenje ljubezni in keršanske zastopnosti, se mi kaj prav in pametno zdi. Zatorej obiskujte ta sv. čas prav pogostoma sv. cerkev; pokleknite tukaj pred tron usmiljenega Jezusa, zdihujte in prosite ga, da vam dodeli duha prave resnične pokore; pa tudi doma bolj pogostoma molite in svoje navadne molitve bolj goreče opravljajte. Taka molitev predere črne oblake in najde gnade in milosti pred božjim obličjem.

(Konec prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Preč. gosp. Mnsgn. Maks Mayer, vitez Arendorfski, je imenovan za konzistorijalnega svetovavca kerške škofije. — Č. g. Sengthaler Jan. je dobil faro Dobropolje, č. g. Hausberger Jož. faro Roje. Č. g. Oraš gre za provizorja v št. Peter v Kačjem dolu, č. g. Fritzer pa za oskerb. kaplana v Trebnje. — Umerla sta čč. gg. fajm. Reichman Šim. in Trunčnik Jož. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. Dolinar Franc je dobil faro Horjul, Č. g. Pogorelec Andr. pride za kaplana na Vače. — Umerl je č. g. kaplan Jereb Val. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Vel. čast. kanonik Orožen J. je odložil ravnateljstvo v duhovščnici. Ravnatelj njej je postal novi kanonik vel. č. g. Kovačič Davorin, podravnatelj č. g. dr. Križanič J. prov. profesor dogmatike pa č. g. Mlakar J. Č. g. Walter Fr. je postal fajm. v Rajhenbergu. Č. g. Kalin Fr. stopi v pokoj.